

پستون بنی



دراديو افغانستان نوى رئيس



داکتر محمدانس د اطلاعاتو او کلتور وزیر دراديو افغانستان نوى رئيس داکتر عبداللطيف جلالى ته دهنه د مقررى فرمان ورکوى . په دى عکس کښى اطلاعاتو او کلتور دوزارت ازاکين هم ښکاري (دمستمندى عکاسى)

په همکارۍ چه تل له ما سره شويدي تو فيق ومو م چه ددغى لوئى نشراتي دستگاه له لارى خپل خدمتونه په ښه ډول سر ته ورسوم .

ښاغلى ننگرهارى د راديو افغانستان دکار کوونکو په نمايندگۍ ددغى دستگاه د چارو د پرمخ بيولو له پاره دهر ډول همکارۍ وعده ورکړه اود دکتور جلالى مقررى ئى دراديو د چارو د زياتى پراختيا اود خلکو دزيات خدمت له پاره ښه فال وبا له .

پښتون ښځ: دکتر جلالى ته چه يو عمر ئى په راديو افغانستان کښى خدمت کړيدى او يولايق ليکوال او متدين او وطن پرست سپرى دى ددى نوى وظيفى مبارکې وا ئى او دده د زياتو برياليتوبونو دغو بښتلو په ضمن کښى دا هيله لارى چه دراديو افغانستان په چارو کښى به په زړه پورى نور انکشافات هم منځ ته راشي .

داوريدونکو خدمت په لاره کښى ئى دده دبريا لیتوب هيله وکړه او وئى ويل چه دراديو افغانستان درئيس په حيث دکتور جلالى مقرريدل په حقيقت کښى دکار اهل ته دکار سپارل دى .

دکتور محمدانس دراديو دکار کونکو وظيفى مهمى او درنى ويللى اود دوى ټولو له پاره ئى زيات برياليتوب وغوښت .

دکتور جلالى له هغه بارو او اعتماد يادولو نه وروسته چه په ده باندې شويدي څرگنده کړه چه د نشراتي موسسو په تيره بيا دراديو افغانستان د تخنيکى او نشراتي دستگاؤ ترمنځ همکارۍ روحيه ددغى موسسى دکار کوونکو دبريا لیتوب ضامن ده او هيله لرم چه ددغى روحى په انکشاف اود هغو وظيفو په احساس چه مو ډول ئى په دغى دستگاه کښى په غاړه لرو اود راديو افغانستان دکار کوونکو

د اطلاعاتو او کلتور دوزارت په پيشنهاده ، دوزيرانو دعالى مجلس په تصويب او د معظم ټولواک هماغه يونى اعليحضرت په صحه دراديو افغانستان نشراتى امر دکتور عبداللطيف جلالى دراديو افغانستان درئيس په حيث مقرر شويدي په هغه محفل کښى چه دى په ۲۴ نيټه دورځى په يوولس نيمو بجو په راديو افغانستان کښى جوړ شوى د اطلاعاتو او کلتور وزير دکتور محمدانس ، دکتور جلالى ته د شاهانه ذات فرمان وسپاره او وئى ويل چه دوى ادا رى برىاليتوب په دى کښى دى چه رئيس ئى دخپلو کارکوونکو له جملې څخه وى د اطلاعاتو او کلتور وزير دراديو افغانستان د نشراتى امر په وظيفه کښى دکتور جلالى د خدمتونه نو دستاينى په ضمن کښى ده ته دنوى وظيفى مبارکى وويله اود افغانستان دخلکو اود راديو افغانستان

روى جلد : «اورسلا آندرس» از ستاره هاى سينمايى فرانس.

ما و مسأله ترافیک

چند روز پیش ابلاغیه‌ای از طرف اداره ترافیک نسبت به «بخک» و رفریهای اخیر نشر شد که در طی آن، وظایف را نندگان که چگونه باید حرکت کنند، وسایط نقلیه به چه چیزها مجهز و از چگونه عیوب و نواقصی خالی باشد، به وضوح معین شده است، در عین حال به عابرین که وظیفه حفظ جان خود را بعهده دارند، نیز خاطر نشان شده است که از کجای جاده باید عبور کنند و از کجا نباید بگذرند، کجا حق توقف دارند و کجا ندارند، ضمناً به مامورین ترافیک هم هدایت داده شده است که این موضوعات را به دقت مراقت کنند و نگذارند که بر اثر سهل انگاری که از طرف راننده یا عابر صورت میگیرد، جان کسی به مخاطره بیفتد.

البته، این ابلاغیه از هر حیث به نفع مردم است و تنظیم آن با حسن نیت صورت گرفته، ولی چیزیکه از همه بیستراهمیت دارد، رعایت دستورات آنست که باید از طرف هر سه فریق: راننده، عابر و پولیس ترافیک عملی شود. بعبارت دیگر اداره ترافیک نباید تصور کند که با صدور ابلاغیه، وظیفه خود را کاملاً انجام داده است، بلکه باید نهایت سعی و کوشش خود را بکار برد تا آنچه در ابلاغیه گفته شده است، جامه عمل بپوشد والا در صورتیکه راننده یا عابر یا پولیس نسبت به آن بی اعتنا باشند، حوادث ناگوار ترافیکی بیش از پیش افزایش خواهد یافت!

کلتوری خبر و نه

دجی ۲: د را ډیو افغانستان دا علانا تومدیر بنا غلی عبدالمقیم نور زاد اود را پور تا ژونو دځانگی مرستیال بنا غلی غلام سخی انتظار چه ۱۵ میا شتی پخواه آلمان داتحادی جمهوریت ددولت دهمکاری له مخه د را ډیو ژورنالیزم په بر خه کبسی دزده کړی دپاره هغه هیواد ته تللی وو، بیر ته و طن ته را غلل.

د اطلاعاتو او کلتور دوزارت معین به ددوا ډو هیوادونشرا تی او کلتوری موسسی هم و گوری.

دجی ۱۵: د اطلاعاتو او کلتور دوزارت د لرغونی پیژندنی لوی مدیر ډاکتر شاهی بای مستمندی دیونسکو په بلنه فرانسوی او ایټالیی ته لار. دی به په دغه مسافرت کبسی په نوموړو دوو هیوادو نو کبسی تاریخی آثار او لابراتوارونه وگوری.

دجی ۴: د ډاډیو افغانستان د عامه ارتباطاتو مدیره پیغله مهربه رفیق چه ۹ میا شتی پخواه دانگلستان د حکومت دیوبورس له مخه د را ډیو په ځانکه کبسی د معلوما تو د زیاتولو دپاره لندن ته تللی وه، بیر ته وطن ته راغله.

دجی ۱۵: د اطلاعاتو او کلتور دوزارت معین بنا غلی محمد خالدر وینان د آلمان داتحادی جمهوریت او انگلستان د حکومتو په بلنه آلمان او لندن ته وځوځید.



بنا غلی محمد یوسف جبار خیل د حقوقو او سیاسی علومو لیسانسسه چه در ډیو افغانستان دنطالقانو د مدیریت دکفیل په حیث مقرر شوی دی.

دهمردی لیک

په لندن کبسی د صادراتو او وارداتو دیو کمیټی متصدیانو مورس اوجان ابراهوف په دی وختو کبسی په یوه لیک کبسی رادیو افغانستان ته د گتویک هوایی میدان ته نژدی د آریانا دبو ټنگ الوتکی د غورزیډو په نسبت خپله خوا شینی څرگنده کړی او هیله یی کړی ده چه ددی دخوا شینی مرا تب ددغی پینی پاتی کسانوته وپانسی کړی.



اتصال سفینه ها در فضای خارجی

بقلم : سید خلیل

شاید در مدار مهتاب نیز مد نظر باشد که به این ترتیب مسافرت از زمین به مهتاب در سه مرحله اجرا خواهد شد یعنی اول از زمین به پایگاه اول، بعداً به پایگاه دوم و در قدم سوم - فرود آمدن به کره ماه.

چنین پایگاهها علاوه از مسافرت به کره ماه و حیاتیاً به بعضی از سیارات نظام شمسی مادر موارد آتی - نیز مورد استعمال پیدا میکند.

اول - به حیث مرکز تریوی کیهان نوردان .

دوم - به حیث لابراتوار میکروبیولوژی عکس العمل میکروبیها و موجودات حیه در برابر شرایط کیهانی یک مطالعه دلچسپ بشمار می رود.

سوم - به حیث استیشن ترمیم آلات و وسایل کیهانی .

چهارم - به حیث استیشن نجات بطور مثال اگر چنین پایگاه در مدار مهتاب تأسیس گردد و حیاتیاً مسافرینیکه در مهتاب پیاده گردند به کدام مشکلاتی برخورد کنند به ایشان به اسرعت و کمکهای لازم انجام داده شده می تواند .

پنجم - به حیث دیوی ذخیره کیهانی .

ششم - به حیث لابراتوار جراحی گفته می شود : عدم موجودیت میکروبیها و شرایطی و زنی امکانها را برای انجام عملیات جراحی مهبومی سازد .

هفتم - به حیث استانسه ترصدات نجومی .

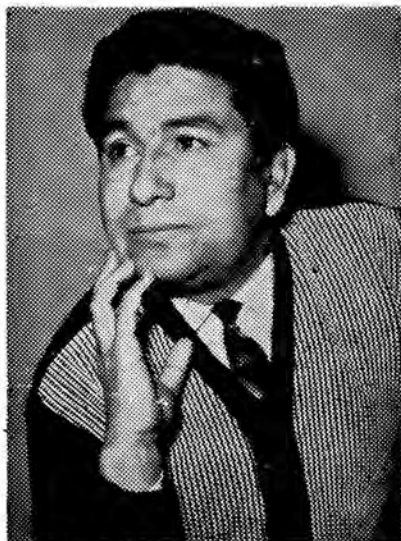
اخیراً اتحاد شوروی به موفقیت جدیدی در فضای خارجی نائل گردیده که از نگاه مسافرتهای بعدی مهتاب و سیارات نظام شمسی ما حایز اهمیت است ، و هم زمینه را برای تجربیات و مشاهدات مهم دربارۀ کائنات و خود زمین مهیا می سازد . این موفقیت عبارت است از اتصال دو سفینه یعنی سیوز چهارم و پنجم در حالیکه هر دوی آنها با سر نشینان شان به زمین قرار گرفته بودند . اگر چه اتحاد شوروی این کار را قبلاً با سفینه های بدون سر نشین در مدار زمین انجام داده بود و امریکا هم یک سفینه دارای سر نشین را با یک سفینه فاقد سر نشین در فضا وصل کرده بود اما این اولین باری بود که دو سفینه دارای سر نشین با هم در فضا اتصال گردیده چیزیکه بیشتر قابل توجه است انتقال دو سر نشین سیوز پنجم به سیوز چهارم می باشد . این یک موفقیت کاملاً جدید و پراهمیت است .

یکتعداد منابع ذیصلاح اظهار نظر می کنند که اتحاد شوروی اولاً به تأسیس یک پایگاه بزرگ در مدار زمین مبادرت ورزیده و بعداً سرویسهای منظم ترانسپورتی بین این پایگاه و زمین برقرار خواهد ساخت .

با استفاده از زمین سرویس ترانسپورتی ، کلیه سامان و لوازم سفینه مهتاب به پایگاه مذکور از زمین به دفعات فرستاده شده و در همان جا مونتاژ خواهد شد . همچنان مباح مذکور پیش بینی می کنند که اتحاد شوروی از پایگاه مذکور برای تربیه کیهان نوردان نیز استفاده خواهد کرد . شاید کیهان نوردان از جمله کسانی انتخاب شوند که ایشان به موثرتاً و نصب سفینه هامهارت داشته باشند تا حین کار تمرینات خود را نیز انجام داده بتوانند .

تأسیس این چنین یک پایگاه

این موفقیت اتحاد شوروی نشان می دهد که اکنون ممکن است یک استیشن بزرگ را که از چندین قسمت متشکل باشد در فضای



شما غلی مشعل هنر یار

تاریخ تیاتر وطریق آموختن گرمیمو مکیاژ واستفاده از نور واساسات موسیقی بصورت نوت آشنا سازد. که باین صورت میتوان آنرا اولین کورس آرت دراماتیک در کشور شمرد. بعد از آن امور تیاتر به مرحوم استاد عبدالرشید لطیفی که خود یکی از هوا خواهان جدی تیاتر بودند وعشق مفرطی درین رشته داشتند، تعلق گرفت که به توجه خاص شان از یکطرف بایک عده هنرمندان پوهنی تیاتر قرار داد

هایی عقد گردید و از جانب دیگر برای تربیه هنرمندان وبالا بردن سطح نمایشی پوهنی تیاتر متخصصین خارجی اعم از رزیسور برقی، مکیاژر ودیکوریتور استخدام کردند. ممثل وممثلۀ سال تعیین ومورد نوازش قرار میگرفت. در همین زمان زمینه اینکه از درام «اوپدیرم نیست» فلم مشترکی بهمکاری هنر مندان افغانی وتا جکی تهیه گردد، باتوجه مرحوم لطیفی فراهم گردید که البته اگر این موضوع جامه عمل می پوشید، یقیناً برای هنرمندان وطن عزیز خالی از مفاد نبود، اما بامرگ استاد لطیفی این موضوع نیز از بین رفت.

همزمان، موسسه دیگری در پهلوی پوهنی تیاتر در چوکات وزارت اطلاعات و کلتور عرض اندام کرد که عبارت بود از موسسه هنرهای زیبا، این موسسه بوظهور که تحت نظر شما غلی فیض محمد خیرزاده بفعالیات هنری خود آغاز کرد، نه تنها با دائرکردن سالون های رسامی و کنسرت های جالب، توجه هنر دوستان را جلب کرد، بلکه با دادن نمایشهای تیاترال

شما غلی طهوری مدیر محترم مجله پستون بزغ!
سلسله اقتراحیکه در مورد «هنر در خدمت مردم» بمجله خود طرح کرده اید، بمن جرات بخشید تا بحیث یکی از هنرمندان سابقه دار پوهنی تیاتر، نظراتم را پیرامون آن رقم وبالوسیله جهت نشر تقدیم کنم. امید است بانشر آن منت گذارند.
(مشعل هنریار)

۱- گذشته ها بهر اسم و رسمی که بود گذشت، اما اگر به ده سال اخیر عمر پوهنی تیاتر تجدید نظر گردد می بینیم که واقعاً هنر تمثیل درین اواخر تا اندازه راه انکشافش را پیموه است و نمایشات این زمان توانست بقدر امکان عطش هنر دوستان رافرو نشانده واز آینده بهتر هنر تمثیل در کشور نویدی بدهد. چنانچه اگر نمایشات سالهای ۳۶-۳۸ پوهنی تیاتر را که متصدی آن انجنیر محمد علی رونق بود اساس قرار بدهیم راستی یک سلسله نمایشاتی بود که با کیفیت وارزش خاص هنری مورد توجه علاقمندان قرار گرفت چه بطوریکه میتوان آنرا تحول در هنر تیاتر خواند این تحول در هنر تمثیل هم برای تماشاچی نوبوده وهم برای خود هنر مندان آنوقت چه از نگاه لایت ودیکور وچه از نظر اکت ومکیاژ کاملاً تازه گی داشت.

همچنین دائر بودن کورس آرت دراماتیک از ابتکارات این دوره بوده و این کورس توانست عده یی از هنرمندان شامله خود را نظراً وعملا به اساسات هنر تمثیل، از قبیل (امپرواز سیون ودکلاما سیون وغیره)

«هوس دریای نارون» وبازبچه های شیشه ای، ثابت کرد که هنر تمثیل در کشور قابلیت انکشاف رادارد وهم از استعداد های سراغ شده با رهنمائی های عملی ونظری استادان فن کمال استفاده را کرد. نمایشات این موسسه نیز در خور تمجید بودو باستقبال گرم مردم روبروشدو موسسه بتاسی ازین حسن استقبال جرات یافت تا قدم دیگری در راه انکشاف هنر جلو گذاشته وبه تهیه فلم «مانند عقاب» با امکانات محدود دست داشته اقدام کند. مگر امروز ازین موسسه اثری نیست.

نمایشات موجوده پوهنی تیاتر نیز قابل یاد آوری میباشد و توقع ما از مقامات کلتوری کشور اینست تا پیش از پیش در زمینه طوریکه همیشه توجه داشته اند، از استعداد هاییکه همین اکنون در اختیاردارند، استفاده لازم بدارند تا چراغیکه در عالم تیاتر روشن است، روشن بماند.

(بقیه در صفحه ۳۶)

سلسله اقتراح

پرسیده اید چگونه شعری را می پسندم ؟

شعریکه تنها بیک رسوای شور- های فردی نباشد ، شعریکه نطفه اش نیازها باشد ، نه نیاز واحد ، همین نیازهایی که فرزند زندگیست و همین تضادها و تفاهم هاییکه جزو قانون زندگیست ، شعریکه پیوند زنده بی بین شعر و زندگی و مردم باشد . و پاسبان جاوید (رابطه) بین این سه اصل باشد . در غیر اینصورت شعر تنها بدرد این میخورد که برای همیشه در گورهای بی نشان کتابچه های خصوصی مدفون بماند .

من هم از این زاویه نگاه میکنم : تاهنرمند دور از زندگی و دوراز مردم است ، ناتمام است و تنها همین تماس است که هنر مند را تمام و یا کامل میکند .

اصلا در هر جا شعر هست ، در يك نگاه ، دريك لبخند ، در يك فریاد ، دريك قطره اشك ، حتی در يك ذره ... تنها باید کشفش کرد و در قالب کلمات لمس شدنی و زنده ریختش ، باکی ندارد اگر این کلمات شاعرانه نیستند و یا تاحال شاعرانه نشده اند .

آبادر شعر باید از گذشتگان پیروی کرد ؟

شاعر امروز ، رسالت دشواری بدوش دارد ، رسالت عصر ، رسالت محیط ، رسالت احساس و رسالت



سپوزمی رؤف نگارنده این مقاله

جدال

زندگی و ادب

چگونه شعری را می پسندید ؟
به عقیده شما ، در سرودن شعر ، باید از گذشتگان پیروی کنیم و یا راهی نو در پیش گیریم ؟
در هر صورت - این راه را چگونه باید طی کنیم ؟

تاریخ ، و این (شکل) رسالت را نمیشود از رسالت شاعران قرن ها پیش رنگ زد . زیرا هنر ، هنرمند در خلاقیت اوست ، نه لاشه ای هنر هنرمندان گذشته را جویدن و آتش را برون ریختن .

بدون هر خود فریبی و هر گریز میگویم : منظور من از این تفسیر کلی زندانی ساختن قهرمانان نبردگاه شعر دری در زندان فراموشی نیست . در شعر باید (دید) تازه باشد و

این دید همیشه تابع محیط وزمانست اگر امروز هم شاعر ، در شعر ، شراب مرد افکنی نوشد و ماورای حقیقت و واقعیت سیر کند ، اینجاست که کلمات رنگ می بازند و اگر گناه نشود بگویم که : کلمه فساد جانشین هنر میشود ، چه فساد هم از بیخبری مایه میگیرد .

هنر در هر (کجا) و هر (زمان) احیاکننده است نه تباه کننده و احیای هنر توسط هنر مند در بیخبری چشم پوشی های خود آگاه و سکوت های عذاب دهنده میسر نیست . از-

این نگاه شاعر به شناختن گوشه - های تاریخ زندگی و تانشین شدن در عمق اندازه ناپذیر اجتماع مردمش ضرورت دارد ، این ضرورت در حد

وظیفه است قابل پذیرش و خیلی هم قابل پذیرش .

همانطور که هر (صفت) خوب نیست . ولی هر (خوب) صفت است ، تنها مرزهای آهنین شعر قدیم را شکستن و به مرز بانان خسته آن قلمرو ، فقهیه تمسخر زدن و چار - نعل سوی بی مرزی تاختن و تنها کلمات را کنار هم چیدن و بازی گرفتن ، شاعری نیست و خوش آیند آیین (نوآوری) هم نیست که نیست .

گاهی که شاعر ، میرود قالب های اصلی شعر را درهم میریزد ، ره - آوردش باید شعری باشد که ارزش شکستن آن قالب هارا داشته باشد . تا : تکبر شاعر سر شار از ناتوانی و این شانه خالی کردن از سنگینی بار نباشد و این اصل بجا شود که :

آزادی همیشه دست بسته در خدمت اندیشه است ، نه برده خیال آسان پذیر . شاید یک روز زیبایی های ظاهر را برای شاعر ، الهام بخش بوده ، بقول رمانتیک ها تنها توصیف زیبایی های زندگی هنر بود .

از دیدگاه من نگاه کنید : آیا زشتی مطلق وجود دارد ؟ مسلماً نه . آیا مطلقیت تنها در وحدت نیست ؟ هان ، هست .

و این نسبت های خوب و بد ، زشت و زیبا را ما ، خودما نظر به زاویه دید خود نیافریده ایم ؟ و نمی آفرینیم ؟ باز هم هان ...

پس کمال هنرمند یا شاعر در اینست که زیبایی هارا در زشتی ها (لطفاً بقیه را در صفحه ۲۹ مطالعه کنید)

پنستون رخ



رهبر توخی نویسنده مضمون

به «هدیان گویی» و عصیانگری سازند . بهتر می بینم درب این - «جدال بی ثمر همیشگی» را بست و دیوار فراموشی در بین فعالیت هنری کهنه پرستان متعصب و نو آوران افراطی کشید .

اگر شعر خوب را در داشتن قوافی و پابندی عروضی آن مختصر کنیم و معتقد باشیم که گذشتگان هیچگاه پا از گلیم قافیه بیرون نکشیده و آنرا چار چوب «حتمی» تصاویر اشعار خویش دانسته اند ، بغلط رفته ایم ، مولینا جلال الدین محمد بلخی بسیار پیشتر از ما گفته :

قافیه اندیشم و دلدار من گویدم ، مذهبش جز دیدار من

حرف و صوت و گفت را برهم زدم تا که بی این هر سه با تو دم زدم

از جانب دیگر همین شعریکه کلاسیک و کهنه اش میگویند آیا از نخست کهنه بود ؟ آیا خود بعد از کهنه بی خلاف خواسته کهنه پرستان آنوقت با استعارات و تشبیهات جدید پدید نیامد ؟ شعر کهنه هم روزگاری نبود و نظر به احساس و خواسته زمانش آهسته ، آهسته بدلها نشست و از قصیده به غزل ، رباعی ، مثنوی و حتی مستزاد و ترکیب بندو ... (بقیه در صفحه ۲۷)

این بحث میباشند . هرچندیکه تصادم افکار در جستجوی طریق بهتری برای رسیدن به اهداف در موارد مختلف بین کهنه فکران و تجدد طلبان از دیر زمانی موجود بوده ولی بعقیده من امروز فضای اظهار عقاید جویندگان صمیمیت دیگری دارد که میتوان آنرا درین بحث بهم پیوستن برداشت حیات هنری نسل نو و نسل پیش از امروز نام نهاد ...

آرزوی من از براه انداختن این بحث خواسته ثمر بست ، ثمریکه مبین اتحاد نظر و شاهد به پیش رفتن کسانی باشد که تاحال در محیط ما هنرمند شان میگویند . اگر چنین آرزویی نبود ، اگر چنان باشد که نتوانیم نتیجه مفیدی از گشایش این صفحه و بهم پیوستن عقاید بدست

آریم ، اگر فکر شود خواسته ایم عقده های شکست خورده خویش را به بهانه بی بیرون ریزیم و بر اشعار و شاعران کلاسیک بی مورد بتازیم یا خدای ناخواسته پیروان کلاسیک و کهنه پرستان متعصب و خود خواه از تعصب و بدبینی استفاده نمایند و واقعیت آمد تحول را در همه جریان ها نادیده انگارند و نو آورانیرا که کلام شان به احساس غیر همسنان و بیش از ایشان برابر نیست ، متهم

اگر شعر خوب را در داشتن افی و پابندی عروضی آن مختصر کنیم و معتقد باشیم که گذشتگان هیچگاه پا از گلیم قافیه نکشیده و آنرا چار چوب حتمی تصاویر اشعار یس دانسته اند به غلط رفته ایم . دوست شاعر ما آقای مدیر مسوؤل که پنستون رخ از شماره هشتم به طرف موضوع بسیار خوبی را پیش پیده است و دوستان هنر را به ری و اظهار عقیده در مورد جلب ده ، آنرا جدال کهنه و نو نام نهاده

مید اینکه بعد از بحث و برون - ادن عقده ها و نظرات معقول هر دو لب آشتی بی پدید آید و پیوندش ی پیشروی و بدست آوردن يك شس مفید و با ثمر ادبی ، افکار کهنه - ستان و نو آوران را نزدیک بهم - زد .

یاد اینکه دیگران چه نوشته اند بکجا زوایای متروک و دست رده این بحث را روشنی بخشیده اند بلکه علاقمندان شعر و ادب چطور آینده پابای این بحث بجلو دهند رفت ، هر چندیکه ما را به لب نزدیک تر میسازد ، مگر دیده بود که شرح تحلیل نظر و تشریح بدیت عقاید دوستان گنجایش درین تصر نداشته و هم وابسته به حب نظرانیست که مطالعه کنندگان

چه په زرگونو خلك يې ځان ته راجلب كړي دي

(رناټه) يوه آلمانې پيغله ده چه په بنكلا كښې ساري نلري او پخپله جادو كره خيره باندي يې دټولو المانيا نو زړو و نه تسخير كړي دي داد خپلي بنكلا اوبنايست له كبله په ټول آلمان كښې دممتازي نجلي په حيث وپيژندل شوه اود شهرت انگازي يې په ټو له ارو پا يې نړۍ كښې خوري شوي .

(رناټه) به چه په كوم ځا ي كښې ښكاره شوه پخپله جادو كره خيره به يې دخلكو زړونه تر لاسه كول اود كورنيو په مينځ كښې به يې رنگ رنگ اختلا فونه تو ليد ول .

يوه ما جرا چه ډيره دردونكي ده شمېر كاله مخكښې دالمان په هيواد كښې پيښه شوه چه كه ددي دجزئياتو څخه څوك خبر شي زړه يې دردېزي او زيات تاثر وړ نه پيدا كېږي چه دا كيسه په لنډه تو گه داسې بيانېږي .
د ۱۹۵۶ كال په پسر لي كښې يوه لوي سرمايه لرو نكي چه (سابينو) نومېده اودمكزيك دوليت و د سياحت او سفر كولونيت وكړې ده له خپل ځان سره خپله ښځه اودوه زامن هم ددي سفر ملگري كړل دي دخپل كهو! سره ډېرو گرامو نو په لړ كښې د آلمان هيوادته ورسيد سابينو له ډير پخوا څخه دا آرزودر لوده چه خپله ميرمن دسياحت په ډول وگرځوي ځكه چه دي يوه لحظه هم له خپلي مير مني څخه نه جلا كېده او ډيره پري باندي گرانه اومنلې وه .
كله چه دي له خپلي مير مني سره هامبورگ ته ورسيد ويې غوښتل چه په يوه سينما يې فلم كښې د تما شا كولو لپاره گېون و كړي او

په دي وسيلي سره دخپل ځان او كهول دخو ښي اوخو شحالي اسباب ولټوي خو له بده بده مرغه دي كار عكس نتيجه وړ كړه دها مېورگك په سينما يې فلم كښې به (رناټه) دتل دپاره دمحفل څراغ وه او تما شا كوونكي به چار چاپيره تري ټول وو اوددي په ليدو باندي به هيڅ نه مړيدل

كله چه سا بينو دخپلي ميرمنې سره ددي فلم تما شاته راغي اوددي ښكلي نجلي ناز او نزالت اوزړه وړو نكي خيره يې و ليده ده هم خپل زړه پري باندي بايلو دا وددې دفدا يانو له جملې څخه وكنل شو چه وروورو يې وړ سره ددوستي مزي ټينگ كړ خو خبرنه و چه دادوستي به ديوي كورنۍ په تبا هي او هلاكت باي ته ورسېږي .

اهدي سره چه دساينو ښځه له رناټې څخه ښايسته وه خوبيا هم (سابينو) درناټې دسحر گرو سترگو تر اغيزي لاندي راغي اوددي په عشق كښې يې ښځه ، زامن او هر څه هير كړل . دساينو ښځې چه هر څومره زيار و كښې چه خپل ميره تري راوگرځوي خرددي كوښښونو كومه مثبتنه نتيجه وړ نكړه . سابينو يوه شپه وغوښتل چه خپلي معشو قې رناټې ته ځان ورسوي اوورسره يو ځا ي شي كله چه يې ښځه په دي تصميم باندي خبره شوه نودا اوزامن يې له كور څخه دده دوتلو مانع شول . سابينو چه زيات د رناټې تر سحراوجادو لاندي راغلي و نوره چاره يې ونه ليده او دځان دخلاصون لپاره يې يوازي لياره همدا

غوره كړه چه دانځه او زامن

له دنيا څخه تير كړي او دي خپلي سحر گري معشو قې رناټې ته ځان ورسوي . ده خپل تصميم په ځا ي كړي او وروسته له هغه يې ځان درناټې غيږي ته ورساوه .

كله چه يو ليس له دي پيښې څخه خبر شو نوسمدستي دده په تېر كښې شو چه بالاخره يې قاتل د (رناټې) په خو نه كښې ونيو . پوليس وغوښتل چه دوي دواړه محكمې ته دتحقيقا تو لپاره بوزي خو رنا قې دده له آشنا يې څخه انكار وكړ اودي يې يو نا پيژندلې سړي وښود چه پوليس ناچار دي يوازي دمحمكي او زندان په لور روان كړ رناټې له دي واقعي څخه وروسته په هنري نما يشونو پيل و كړ اودآلمان په خصوصي محافو كښې ئي هم گېون وكړ دا ديو لړ نما يشلو نو د اجراء كو لو څخه وروسته دخلكو له

سترگو څخه وړ كه شوه . خلكوددي دپيدا كولو دپاره زيات كو ښښونه وكړل څوڅه گټه ئي ونه كړه . ددي په وركيدو باندي چه دآلمان ښځې خبري شوي ډيري خوشحاله شوي اودايي آرزوه چه هيڅكله پيدا نشي ځكه چه دي مشهورې هنر مندي ددوي مړونه ځان ته راجلبول او په شپو شپو به له خپلو ښځو څخه گو ښه وو . رناټه څه موده وروسته بير ته آلمان به راغله او په ښار كښې يې دپيدا كيدو آوازي خوري شوي دي دا ځلي تصميم ونيو چه له خپلو سحر گرواوشو خو حرکاتو څخه لاس واخلي او له دي وروسته څوك ونه خو روي دي د آلمان دخبرليكونكو دپوښتنې په يوه ځواب كښې وويل چه زه دا ځلي

(پاتې برخه به ۲۰مخ كښې)



فرانس شو بورت

قسمت دهم

یکی از چهره های درخشان هنری در اخیر دوره کلاسیک و شروع دوره رمانتیک که آثار زیادی متشکل

از سمفونیها، سرودها و چمبر موزیک از خود پیادگار گذاشته است، (فرانس شو بورت) از کشور اطریش میباشد که اینک در پاره وی با شما صحبت میکنیم.

شو بورت در ۳۱ جنوری سال ۱۷۹۷ در (ویانا) متولد شد و در ۱۹ نوامبر ۱۸۲۸ در همین شهر وفات یافت. قبل از آنکه شو بورت با برعهه وجود بگذارد

والدینش نداشتن ۱۹ پسر و دختر خورد و بزرگ زندگی مشقت با ری را بسر میبردند و با تولد بیستمین فرزند نظم اقتصادی خانواده بیش از پیش برهم و درهم گردید، به طوریکه پدر شو بورت که شغل معلمی داشت به مشکل میتوانست از عهده مخارج فامیلش بدر آید.

در چهار دیواری منزلی که از در دیوارش غم و محرومیت میریخت، یگانه وسیله سرگرمی فرانس کوچک وده خواهر و برادر بزرگترش صرف موزیک بود. این یازده خواهر و برادر که نسبت به دیگر خواهران و برادران شان علاقه زیاد تری به

در نزدیکی (ویانا) هنر نمایی کرد، ولی همینکه به سن بلوغ رسید، تغییری در آوازش رو نما گردید و او را از دسته آواز خوانها اخراج نمودند.

این باز شو بورت بیش از پیش متوجه آهنگ سازی گردید تا اینکه در مدت دو سال در پهلوی سمفونیها و کارهای هنری بشمار دیگر، یکصد و پنجاه آهنگ کمپوز کرد و چند ابراهم نوشت. گرچه در حقیقت

آخرین اثر شو بورت سمفونی هفتم وی میباشد ولی بعضیها را عقیده

بر این است که سمفونی هشتم او که بنام سمفونی (نا تمام) نیز مسمی میباشد، آخرین اثر وی است.

سمفونی هشتم شو بورت را که در دو پارچه نوشته شده، ازین جهت سمفونی (نا تمام) میگویند که ظاهراً شو بورت میخواسته پارچه سوم آنرا نیز بنویسد ولی بنا به علتی که

نزد مؤرخین موزیک مجهول است از نوشتن پارچه سوم سمفونی بعداً صرف نظر نموده و صرف با همان دو پارچه آن اکتفا نموده است.

نکته دیگری که درین مورد نباید ناگفته گذاشت، اینست که این سمفونی با نا تمام بودن آن نمونه کامل یک سمفونی عالی و از جمله بهترین و با ارزشترین کارهای هنری شو بورت بشمار میرود.

شو بورت زیاد تر سرودهای زیبای سروده که قسمت اعظم آثار هنری ویرا احتوا میکند. چنانچه به اساس فهرستی که در سال ۱۹۵۱ از کارهای شو بورت تهیه گردیده است، شماره آثار شو بورت به

۹۹۸ پارچه میرسد که ازین جمله ۶۰۰ شماره آن عبارت انداز سرودها

موسیقی داشتند، معمولاً دو رهم می نشستند، ساز میزدند و میخواندند.

فرانس کوچک آنروز و شو بورت بزرگ امروز ما در آن ایام با آنکه کوچکترین عضو موزیکرهای خانواده اش بود، توانست با استعداد فوق العاده اش در همان دوره کودکی، اولین گامش را بسوی موفقیت بردارد. یعنی در عین نواختن ویلون کوچکش سمت رهبری خواهران و برادران را نیز در اجرای آهنگها و پارچهها بعهده بگیرد.

دیری نگذشت که فرانس کوچک وارد دومین مرحله هنری اش گردید و شروع به آهنگسازی کرد. ولی درینراه با مشکل بزرگی مواجه گردید. مشکل او این بود که به کاغذ نوت جهت نوشتن پارچه هایش ضرورت داشت، ولی پولی نداشت که آنرا بخرد تا اینکه یکی از دوستان نزدیکش به او مقدار زیادی کاغذ نوت بخشید و شو بورت توانست با کمک دو سنتس کارهای هنری اش را ادامه بدهد. چنانچه در مدت کوتاهی درست یکصد آهنگ کمپوز کرد و یک ابراهم نوشت.

شو بورت مدتی هم بحیث خواننده در دسته آواز خوانهای یکی از دهات

ستاسی دیو بننتو خو ابو -

تہیہ کو ونکی : محمد ظاہر اخصزی

دہدخشان دولايت دخواهان علاقہ داری د ا حصائی کاتب بنا غلی فقیر محمد مو نر تہ یو لبک زالین لی اود وی پو بننتی بی راخه کریدی .

ددوی لومری پو بننتہ دمخکی د مخ دیراختیا اودوچی او اوبوداندازی پہ بارہ کی دہ .

دلیک پہ دوہمہ برخہ کی سی داسی پو بننتہ کریدہ چہ دنری ڈیر مہم اولوی اور غورخونکی غرونہ چیر تہ او پہ کوم ہیواد کی دی ؟

زمنون ڈیر خون پو بننتو نیکہ !
خمکہ چہ دغہ والی لہ حیلہ پہ شمسی نظام کی پنخمہ لویہ سیارہ دہ - دمخ قول مساحت بی یو سلو شپر نوی ملیو نہ نہ سوه یو پنخوس زرہ اودوہ او یاہ ربع میل دی - چہ لہ دغی جملی خخہ لہ در و بر خوتہ ڈیر لڑ زیات او بہ دی او پاتی بی وچہ دہ . پہ مخکہ بانندی دتو لو او بو دمخ مساحت یو سلو نمہ دیرش ملیونہ پنخمہ سوه پنخمہ انیا زرہ یو سلو دودہ ویشٹ مربع میل اودوچی مساحت . اوہ پنخوس ملیو نہ دری سوه پنخمہ شپیتہ زرہ نہہ سوه پنخوس مربع میل دی .

ستاسی دلی پو بننتی پہ خواب کی چہ دنری ڈیر لوی او مہم اور غورخونکی غرونہ خانتہ معلومی باید وویل شی چہ دنری دمہم اور غورخونکی غرونو لہ جملی نہ ڈیر مہم غر دمر کزی امر یکا پہ یوہ ہیواد السواد ورکی دی دغہ اور غورخونکی غر ایزا لکو بولی چہ ۷۸۲۸ فوٹہ بی جگوالی دی . دو مرہ زیات اورونہ او جگی لمبی خینی راوڑی چہ دبحرالکاهل دیوہ یاخراغ ٹی بولی -

پہ بحرکی ی داور ریا تر خلو بننتو میلو فاصلی پوزی لیدل کیدای شی . لومری خل بہ ۱۹۵۸ کی وچا ودید اود ۱۹۶۷ کال دقبر وری پہ میاشت کی بی ددوہم خل لپارہ پہ چا و دلو پیل و کر او تر او سہ لا اور ونہ خینی زاو زی

داور بل مہم غر (سان میگوئل) بیامہ پہ السواد ورکی دی ۷۰۳۳ فوٹہ بی جگوالی دی اود ۱۹۶۷ کال دجنوری پہ میاشت کی وچا و دیدہ . دغہ راز پہ گواتیمالا کی (فیوگو) غر چہ ۱۲۵۸۲ فوٹہ جگوالی لری ، پہ ایٹا لیا کی دسترا مبو لی غر د ۳۰۳۸ فوٹہ پہ چگوالی - او بیامہ ددغہ ہیواد پہ سیسلی کی ۱۰۹۵۸ فوٹہ جگ دمو نت ایٹنا غراو پہ جاپان کبسی دساکو راجیما غر چہ ۳۶۶۸ فوٹہ جگوالی لری دنری دمہم اور غورخونکی غرونو خخہ دی داہم باید وویل شی چہ ددغو اور غورخونکی غرونو نومونہ چہ مویاد کرل قولی بی پروسپر کال یانوی چا و دلی دی او یاد دوہم یاد ریم او یائی دخلورم خل لپارہ بیاپہ چا و دنو پیل کریدی .

دور دگو دبسہسود ولسوالی خخہ بناغلی غلام غوث پہ خپل لیک کی درحمان بابا دژوند او شاعری پہ بارہ کی زمونز خخہ معلومات غونمتی دی چہ دادی پدی بر خہ کی پہ لندہ ڈول خبری کو و .

درحمان بابا دپننتو یو ڈیر لوی شاعر تیر شویدی چہ د ۱۰۴۲ ہجری کال خخہ بی تر ۱۱۱۸ ہجری کال پوری ژوند کریدی . دی دپینبور پہ بہادر کلی تی زینیدلی دی . دپلار نوم بی عبدالستار و . کہ شہ ہم پہ قوم مو مند دی - خود شعرونو

چہ دختگہ می دلبر پہ لاس کی جام دی نن او رنگ دزمانی زما غلام دی خولہ بلی خوا بی وا عظان ہم شعرونہ لولی .
پہ دنیا کی کہ شہ کاردی خو ددین دی ددی کار پہ کنندہ و آفرین دی پاتی پہ ۲۰ مخ کی

سیمپا و هنرپیشگان

دختران جیمز باند

ترجمه و نگارش: باریک



باین نگاه گلین فورد همه آشنا هستند. این مرد موفق را در اکثر نقاط جهان بحیث هنر پیشه ممتاز میشناسند و ستایشش میکنند. چند فیلم اخیریکه با اشتراک وی در کابل به معرض نمایش قرار گرفت، شخصیت هنری وی را نزد هنر دوستان افغانی بوجه بهتری معرفی کرد. گلین فورد با ژستیکه در فوتو ملاحظه میفرمایید، نقش یک افسر ایالتی را در فیلم «کمپانی اف کواردرس» بعهده دارد.

سلسله فیلم های جیمز باند (یا مامور مخفی صفر، صفر، هفت) با شرکت هنر مند توای تیا تر انگلستان (سان کونری) انقلاب نوی در صنعت فلم گیری جهان پدید آورد و در فیصدی علاقمندان آن در همه نقاط جهان افزود.

تکنیک فلم گیری و صحنه های سکسی و وسایل تخیلی تخنیک و همچنان شیوه غلبه بر دشمن درین گونه فلم ها طوری تنظیم میگردد که بیننده را تا اخیر سرگرم نگه میدارد. براینیکه زیر دندان میگیرند، جمعیتها پدید آید و فلمهای جیمز باند از حالت یکنواخت احتمالی خارج شود، پرودیو سران دست بابتکار دیگری زدند که از نگاه تماشاچی جای لب و چشمگیر است. حالا بجای جیمز باند معروف، دختران وی وارد ساحة

تکنیک فلم گیری و صحنه های سکسی و وسایل تخیلی تخنیک و همچنان شیوه غلبه بر دشمن درین گونه فلم ها طوری تنظیم میگردد که بیننده را تا اخیر سرگرم نگه میدارد. براینیکه زیر دندان میگیرند، جمعیتها پدید آید و فلمهای جیمز باند از حالت یکنواخت احتمالی خارج شود، پرودیو سران دست بابتکار دیگری زدند که از نگاه تماشاچی جای لب و چشمگیر است. حالا بجای جیمز باند معروف، دختران وی وارد ساحة

دختران جیمز باند در مقابله با گانگستر ها و طیارات شان همیشه فاتح هستند



کلمه «نقد» که معنی لغوی آن به دری جدا کردن زروسیم سره از ناسره و تمیز خوب از زشت است، و قتیکه با لفظ «ادبی» ترکیب میشود و اصطلاحی را در ادبیات تشکیل میدهد مراد از آن، شناخت عیب و هنر کاریست که شاعر یا نویسنده عرضه کرده است.

نقد ادبی غیر از استنتاج ادبی است، به این معنی که مایک اثر منظوم یا منثور را و قتیکه مطالعه می کنیم، از مطالعه خود دو نوع نتیجه میتوانیم بگیریم، یکی اینکه شاعر یا نویسنده چه گفته و چه خواسته است و دیگر اینکه چگونه گفته است؟ نوع اول استنتاج ادبی، و دوم، نقد ادبی است. البته هر یک ازین دو نوع مطالعه به ذات خود مفید است، اما آنچه میتواند ادبیات را به پایه بلند ارتقاء دهد، مطالعه انتقادی است که با روش های علمی و از روی بصیرت و بیطرفی صورت میگیرد و حب و بغض شخصی را در آن راهی نیست هر چند که برای شخص منصف، که خواهان اصلاح کار خود باشد، انتقادی که دشمن از کار او بعمل می آورد، غنیمتی است و میتواند از آن به خوبی استفاده کند و برای دشمن مجال نکته گیری باقی نگذارد.

اما آنچه امروز در مطبوعات مابیه عنوان نقد ادبی عرضه میشود، بیشتر یک سلسله تصفیه حسابهای شخصی است و کمتر نوشته ای را می توان یافت که در آن آگاهی و بصیرت و بیطرفی ناقد از خلال سطور پدید آید و از طرف دیگر هم بسا پاسخها را می بینیم که در آنها بی انصافانه بر منتقد تاخته اند و در حقیقت با جوابی که عاری از استدلال فنی است تا اثر انتقادی را که بعمل آمده است مضاعف ساخته اند. اگر زندگی باقی بود، درین باره به تفصیل سخن خواهیم گفت.

در قلمرو

بعد از بیست و چهار قرن

اریستو فانس (که اریستوفان هم نوشته میشود) شاعر و نویسنده چیره دست از نویسندگان یونان قدیم بود که در سال ۴۵۰ تا ۳۸۵ قبل از میلاد مسیح میزیسته است. شهرت او بیشتر نتیجه هنرنمایی وی در نوشتن نمایشنامه ها بود و در عصر ما هم او را به عنوان بزرگترین نمایشنامه نویس دنیای قدیم می شناسند.

اریستو فانس، بعضی از اوقات ناچار میشد که خودش نقش یکی از قهرمانان نمایشنامه هارا بر عهده بگیرد از جمله، وقتی که نمایشنامه کو میدی (سواران) را نوشت و میخواست آنرا بروی صحنه بیاورد، حاکم کله ثون، که نمایشنامه سواران جاه طلبی ها و کارهای بی قاعده او را نشان میداد، نویسنده را به مرگ تهدید کرد و از این رو هیچیک از هنر پیشگان حاضر نشدند که نقش دیکتاتور را که مثل حاکم موصوف بازی کنند و خود اریستوفان مجبور شد که این نقش را بعهده بگیرد.

در آن زمان رسم بود که هر هنرپیشه با ماسک داخل صحنه میشد، ولی چون ماسک سازان از ترس دیکتاتور کله ثون ماسک برای او نساختند اریستو فانس بدون ماسک این نقش را ایفا نمود و تحسین و اعجاب بینندگان را برانگیخت.

موضوع نمایشنامه سواران، اقدامات دیموکراتهای آتن برای طرد دیکتاتور و کمک عده ای از جوانان روشن فکر

هنر

نگاهی به داستانهای مدرن:

زوربای یونانی

نیکوس کازانتزا کیس نویسنده بزرگ یونانی که یازده سال پیش در سن هفتاد و چهار سالگی در گذشت هم شاعر بود، هم نویسنده.

از اوهشت رمان جالب باقی مانده که در طی همه آنها، نمونه های برجسته ای از دید وسیع و اندیشه بلند پرواز نویسنده به چشم میخورد. اما داستان زوربای یونانی که سرگذشت مردی کم سواد و رو سنتایی ولی دارای غرور و اطمینان و منطق قوی است، عالیترین اثر کازانتزا کیس و نماینده احساس و اندیشه اوست.

در این داستان که فلمی هم از روی آن تهیه شده است با چهره های گوناگونی رو برو میشویم که هر کدام نمونه گویایی از طبقات و اصناف مختلف آدمی است اما سیمای آلکسیس زوربا (قهرمان داستان) در میان همه آنها درخشانتر است و همه چهره هارا تحت الشعاع قرار میدهد.

چهره میمیکو ابله دهکده که وقتی از او میپرسند چه چیز را بیش از همه دوست داری؟ جواب میدهد نان را بیش از همه چیز دوست دارم، مخصوصاً اگر نان برشته گرم و سفید باشد، بعد شراب و بعد هم خواب. و چون از او سوال میکنند زن چطور؟ در پاسخ میگوید: آه، من میگویم بخور بنوش، بخواب، بقیه اش همه درد سر است.

چهره عمه لنیو که عقیده داشت

درباره هنر گفته اند:

* در این دنیا چیزهایی هست که متوسط بودن آنها تحمل ناپذیر است. از آنجمله شعر و موسیقی و نقاشی و خطابه را باید نام برد. هیچ شکنجه ای دردناکتر از آن نیست که انسان مجبور باشد خطابه سرد و بیروحي را استماع کند و یا شعر متوسطی را از شاعری بی هنر و برادعا بشنود. «لابرویر»

* هنر هر قدر ساده تر باشد، قویتر و نیرومندتر است، هر گونه در همی و برهمی و هر نوع پیچیدگی بی فایده از بیذوقی و بد سلیقه ای حکایت میکند «شوپن هاور»

اگر میخواهی چیزی برای خوردن گیرت بیاید، غارت کن، اگر میخواهی چیزی گیرت بیاید، دزدی کن.

چهره پاپا ستفا نوس کشیش باردای کتیفش که جیبهای عمیقی داشت و آنچه را در مراسم عروسی، تعمید و تشییع جنازه دریافت میکرد انگور، نان، پنیر، قطعات گوشت و غیره در جیبها میریخت و هنگام شب همسرش پاپا دیای پیر، عینکها را به چشم میزد و محتویات آنها را دسته بندی میکرد. چهره عمو آناگنوستی که آرزو داشت نواسه اش راه راست را انتخاب کند مرد خوبی بشود، زن بگیرد و بچه دار و نواسه دار بشود و یکی از بچه هایش به شکل او باشد تا پیر مرد ها بگویند: ببین، ببین چقدر به عمو آناگنوستی مر حوم شباهت دارد، عجب مرد نازنینی بود؟

چهره زکریا را هب نیمه مجنون که علت راهب شدن خود را ترس از کرسنه ماندن و تلف شدن و نمود می کرد.

چهره مادر کلان هشتاد ساله زوربا که هر روز شنبه برای جلب توجه جوانان مست دهکده و شنیدن آوازهای عاشقانه کنار پنجره مینشست و آینه کو چکش را بیرون می آورد و چندتار مویی که داشت شانه میزد و فرق خود را به دقت باز میکرد و با زیرکی مواظب اطرافش بود تا کسی متوجه کارهایش نباشد.

چهره مردم دهکده که دارایی خانم هو تل دار پیری را در هنگام

احتضارش غارت نمودند. و بسا چهره های دیگر و بالاخره چهره خود زوربا که در هر مورد و برای هر چیز فلسفه خاصی را بکار میبندد و عقیده اش درباره انسان چنین است: سلام بر تو ای انسان ای خروس کوچک دو پای بی پر، واقعاً این حقیقتی است که اگر تو بامدادان آوازت را بر نیآوری خورشید طلوع نخواهد کرد! نیکوس کازانتزا کیس، گذشته از نگارش داستانهایی که به چند زبان خارجی ترجمه شده است، مانند (شور یونانی، آزادی و مرگ) سی و سه هزار و سه صد و سی و سه مصرع بر کتاب او دیسه هو مر افزوده و آنرا نکته مهمی که درباره او باید یادداشت آثار کلاسیک هفت زبان بیگانه را به یونانی ترجمه کرده است.

غزلی شاعران

چراغ صبح

از: غنی کشمیری

موسم سر ما شد و سر گرم یخبند یست آب
بط اسیر بیضه فولاد گردید از سحاب
بسکه هر دم می نشیند بر رخس گرد سحاب
شد چراغ آسیا در چرخ گردان آفتاب
ز زبان تیشه یخ را سرزنش ها میکنند
گر نبودی سخت رو ، از سرم میگردد آب
حلقه های دام ماهی همچو عینک شد ز یخ
کاش بیند چشم او خط شعاع آفتاب
تاز سرما لرزه بر اندامها افتاده است
نیست غیر از موج ، ایمن پنجه یی از اضطراب
برق شبها چون چراغ صبح آید در نظر
پرتو برق است گویا جانشین ماهتاب
کس درین شبها نمی یابد نشان روشنی
آسمان ، تیری بتاریکی فکنده از سحاب

شب

از: محمود فارانی

همچو آن خطه های جادویی
که بود در فسانه های کهن

پرتو سرد ماه ، از روزن
ریخته در میان کلبه تار
سایه نیمرنگ من ، لرزد
چون تنم روی سینه دیوار

شعله های طلایی آتش
سر نهفتند زیر خاکستر
شمع هم مرد و ماهتاب نشست
خفت آهسته دیده اختر

من کنون میروم به عالم خواب
میبرم رنج زندگی از یاد
میسپارم بدست رؤیاها
روح افسرده و دل ناشاد .

دردل آسمان آبی رنگ
از برابر باره های زرین
ماه زیبا همی فرو پاشد
نور بر پیکر سپید زمین

میوزد سوی شهر رفته بخواب
باد سردی ز دامن کهسار
شیون تند باد می پیچد
درخم کوچه های خامش و تار

بامهای زبرف پوشیده
شاخه های برهنه ولرزان
عکس لبخند ماهتاب سپید
روی یخهای روشن میدان
همه در پرده سیاهی شب
مینماید به چشم خسته من

از: ملك الشعرا «قاری»

ای رنگ فسرده زمستان
همرنگ دل حزین مایی
با این دل درد مند تا کی
این وضع فسرده مینمایی
پوشید کفن طبیعت از تو
چون دید همه اذیت از تو

دانی که چه شد به بلبل زار
گل مرد و خراب شد گلستان
در ماتم سبزه اشک ریزد
از دیده سحاب همچو باران
تا دید تن چمن کفن پوش
شده سبکته هزار و شست خاموش

بی مهری و سرد خوبی از تست
مخصوص بحال در دمندان
عریان و برهنه باغ گشته
بیخانه و یار ، عندلیبان
از تست همه مظلای دی !
این سردی و جور گوی تا کی؟

لب بسته فرو ز ناله انهار
یخ بسته ز غصه قلب تا لاپ
از چادر برف رخ پیوشید
برگ گل و سبزه های شاداب
زنجیر زیخ کشید تادی
شد قید تن طبیعت از وی

کافور طبیعت ترا برف
باشد به جهان مثال سردی
گرم است چو آرزوی مردم
زین وضع خنک چرا نگردی ؟
آتش برخ توای زمستان !
سو زی بقتاب مهر تابان

بلورین جامه

از: ناصر طهروی



آسمان بر سر مهر آمد و باز ،
ریخت بر روی زمین ، نقره خام
بیک سنگینقدم جامه سپید
خاکیان را زدی آورد پیام
* * *

باز این شوخ بلورین جامه
دردل خاک سیه پیدا شد
باز این دیو سپید خاموش
ساکن شهر وده وصحرا شد
* * *

هان متر سید ازین دیو سپید
دختر خوب زمستان است این
به پذیرائی آن باید شد ،
در بر ماوتومهان است این
* * *

آخر او آمده تا باز دهد
آنچه پاییز به غارت برده
آری او - آمده تا زنده کند
هر چه از مادر دربستان ، مرده
* * *

نو عروس چمن از جور خزان -
بود عریان و سر افکنده بزیر
آسمان چون تن عریانش دید
برتنش کرد لباسی زحریر
* * *

دست پاییز بغارت چون برد
چادر نازک دو شیره گل ،
دیش آورد یکی شال سپید ،
تا سرش لوچ نبیند بلبل .
* * *

دارد اینگونه زمستان سر مهر
گرچه از سردی خود بد نام است
همه را بین که چه سر گرم کند ؟
گرچه صهبای یخس درجام است
* * *

آه ، ای اشرف خلق ! ای انسان !
از دی سرد ، تو گرمی آموز !
مهر گرمی کن و سردی بگذار ،
شعله مهر و محبت افروز
* * *

فصل سرما

از: سعیدای اشرف

فصل سرما شد که دیگر دست ها افتد زکار
همچو ایام خزان و بسرگریزان چنار
بوستان کز لاله پوشیدی قبای یک تهی
این زمان از برف در بر کرده رخت پنبه دایر
بسکه اکنون شیوه مویینه پوشی عام شد
حسن صاحب ریش بیش از ساده دارد اعتبار !
قطره های خون که باشد رزق طفلان دایه را
شیر نا گردیده می بندد به پستان چون انار
جام گرم از بسکه مطلوب است در فصلی چنین
برنخیزد دود ز آتش همچوزلف از روی یار
نغمه رنگین و تکرز لب برون آید ، بگوش
آشنا نا گشته می بندد بسا ن گوشوار

یاد ازان بیوه زن و طفلانش
یادی از آن تن عریان آور
* * *

ای بشر ! ای بشر پاک و شریف !
شرف خویش ، هویدا گردان
دست افتاده و در مانده بگیر
بهر خود توشه فردا گردان
* * *

رحم کن ، رحم بر آنان که خنک
برده هوش ارسرو تهاب ازدلشان
رحم کن رحم ، بر آنان که زکار
نیست جز لقمه نان ، حاصلشان

تو که از منظره ریزش برف
سیر در عالم رؤیا داری ،
تو که از شیشه صاف کلکین

صد رقم سیر و تماشای داری ،
* * *

تو که پوشیده یی از جامه گرم
تن خود آن تن پرورده بناز
تو که بستی برخ خود درغم ،
و نمودی در شادی راباز
* * *

در چنین حالت خوش ، ای انسان !
یادی از حال فقیران آور

زیر آند رخت چنار

مذبوحانه خندیدم و بدنبال قهقهه خنده تلخ که نقش غرور دست نخورده در آن اوج گرفته بود، نامه را ریز ریز کردم.

عشق، عشق، عشق چقدر معنی این کلمه برای من خنده دارویی مزه است، چقدر از این کلمه بدم می آید.

نیم شب بود که پشت پنجره تاریک خانه خود این کلمات را تکرار میکردم و وقتی مادرم صدایم را شنید، فریاد زد:

لیلا چه میگویی مثل اینکه دیوانه شده ای، بیابخواب!

بجواب مادرم هیچ نگفتم، رفتم تا بخوابم و برای همیشه این رؤیای تلخ را فراموش کنم، برای همیشه.

روزها میگذشت و هر روز که روز دیگری را دنبال میکرد، میدیدم عشق جلال داغتر میشود، چون هر روز نامه ای می فرستاد، هر روز سرراهم را میگرفت و هر لحظه خبری از بقراری های او بگوشم میرسید، اما برای من زاری های او، لایبی خسته کنی شده بود، لایبی که هر روز اینطور شروع میشد:

لیلی: دیگر مرا مران، دیگر مسخره ام مکن، من ترا دوست دارم، من می پرستم.

بی اعتنائی همیشگی من، خنده های استهزا کننده و بی لطف من، کشنده ترین جواب های او بودند، جوابی که هم امید وارش میساخت و هم قلبش را پاره پاره میساخت.

اما یكروز که یكپایم روی آستانه دروازه خانه ما بود و پای دیگر در حاشیه كوچه، دیدم، با چشمهایم دیدم که جلال با تمام صلابت غرورش پیش پای من افتاده است و من در اوج

آغاز شده بود، انتظار اینکه روزی درس را تمام کنم و برای خانوادۀ سه نفری خود پول پیدا کنم.

برای پدری که چشمهایش را از دست داده بود و دیگر نمیتوانست کار کند، برای مادری که دور از چشم ما بخانه همسایه هامیرفت و تاسیاهی شام ظرف میسخت خیاطی میکرد خانه های شانرا جاروب میزد تا برای آسایش ماکمکی کرده باشد.

روزها مثل دانه های ارزن از غربال زمان افتادند و در یکی از شبها که نه تابستان بود و نه زمستان، نه آنقدر گرم بود که روی پشت بام بخوابیم و نه آنقدر سرد که دروازه کاغذ گرفته را بروی مان بیندیم، که بیک حقیقت پی بردم، حقیقت نه، هر چیزی که شما نامش را میگذارید.

آنشب مادرم دیر تر از همیشه بخانه آمد و وقتی داخل خانه شد یکمشت کاغذ آبی را که با سلیقه خاصی روی هم سوزن خورده بود پیش رویم انداخت و گفت اینها را جلال داده است تا برای تو برسانم، امروز تا همین حالا کار های شانرا میکردم، و موقع آمدن، این کاغذ ها را داد تا برای تو برسانم. هنوز سوالهایم را از مجلس لبانم بیرون نکرده بودم که مادرم اضافه کرد:

مثل اینکه درس های مکتب او ست و از تو کمک خواسته است.

کاغذ ها را برداشتم و تا آخر خواندم، سوال نبود، درس مکتب و مدرسه نبود، عشق بود، جنون بود، بیتابی قلبی بود که سالها در ناز و نعمت زده بود و در شکوه و جلال، و اکنون این قلب بخاطر دختر زیبایی که زندگی به وی فقرمیداد و نیستی، بی طاقت شده بود.

زنی! امشب نمیتوانم هیچ جا را ببینم، ستاره هارا نمی بینم، آسمان را نمی بینم، همه چیز مثل توده غباری در نظرم می آید همه چیز، حتی آسمان، حتی ستاره ها.

آنوقت پدرم در سکوت عمیق و گنگی فرو رفت و دو قطره اشک روی گونه های فرو افتاده مادرم غلطید.

همیشه تا بستان ها را روی بام میخواستیم، بامی که بآباد گیرهای کج و گاه گلش، بادبوار های فرو ریخته و بی قواره اش، بزنگی ما، بزنگی من و پدر و مادر من میخندید.

عصر که میشد مادرم، آفتاب به حلبی شکسته و لحیم کرده اش را بر میداشت و از حوض پر خزه صحن حویلی ما که گاهی تا کمر کش آن آبهای سبز و بد بویی بو سه میزدند، آب میکرد و شروع میکرد به آبپاشی روی تغه دیوارها و حاشیه دوم - ریخته زینه ها.

مادرم آنقدر نفس زنان آب میآورد و روی پشت بام میریخت تا فریاد - پدرم را بلند میساخت و آن مرد بیچاره که زندگی حتی یکبار هم برویش نخندیده بود، بالحن تضرع آمیزی خطاب بمادرم میگفت: «اینقدر آبپاشی نکن» آخر این خانه های گلی در برابر اینقدر آب زنی تو مفاومت ندارند و زمستان خواهی دید که با سیل باران سقف خانه روی سر من و تو بفلطد و آنوقت دیگر ...

مادرم همیشه حرف پدرم را با تشدد قطع میکرد و میگفت: - بفلطد خدا کند همین حالا بفلطد، من با همین بویی که از گاه گلها بر میخیزد، دلم را خوش میکنم، ماکه دلخوشی دیگری نداریم.

مادرم راست میگفت، نه تنها در زندگی ما دلخوشی وجود نداشت، بلکه يك سر گرمی نا چیزی هم دیده نمیشد. زندگی هر روز برای ما غم انگیز تر میشد، غم انگیز تر از روز پیشتر، مخصوصاً وقتی چشمهای پدرم نورش را از دست دادند غصه جدیدی سراغ ما را گرفت. در یکی از شبهای تابستان که مادرم روی بستر رنگ و رو رفته اش دراز کشیده دستهایش را زیر سرش قرار داده

چند سال دیگر درست را تمام میکنی؟ چند سال دیگر؟ گفتم دو سال فقط دو سال پدر! و بعد ازین مدت میتوانم برای شما منشاء کمکی بشوم.

خنده پیروز مندانه روی لبهای ترکیدۀ او نشست و زیر لب زمزمه کرد: خوبست، انتظار میکشم تا روزی کمک مان کنی، امید وارم آروز را ببینم، روزی که تو برای ما شادی می آوری، زندگی میسازی و این لحظات نحس بی چیزی را میکشی ...

بی آنکه جوابی بد هم با اشاره سر حرفهای پدرم را تأیید کردم، هنوز سکوت بود و خاموشی و اندوه سنگینی که روی دروازه بیصدای قلب فشار می آورد، که پدرم رفت و دور شد در حالیکه برای من انتظار کشنده

نوشته: لطیف ناظمی



زندگی کنیم، چون تودر اوج یکنزدگی قرار داری و من در سقوط زندگی و این دشوار است، دشوار برای تو. چشمهایش را که با اشکهای مایوسانه پوشیده شده بود، بسوی من انداخت و گفت:

میتوانیم لیلا! چون عشق سقوط و اوج را نمی فهمد، چون عشق بالاتر از اینچیز هاست، خیلی بالاتر ...

من هم باور کردم و یا بیای او روز های زیادی را گذراندم، من در کنار او برای او این بار لذت زندگی را

بقیه در صفحه ۲۱

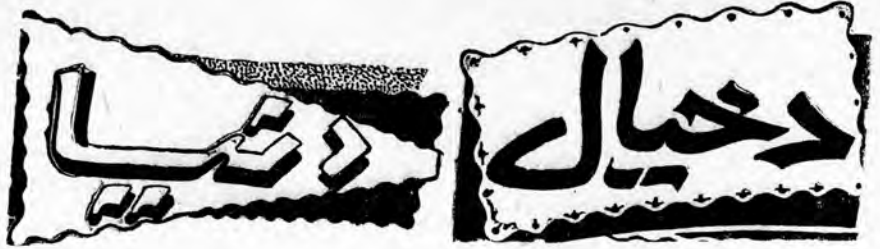
دو چشم سبز خیره کننده اش، دو قطره اشک دیدم، اشکهایی که با صفای بی نظیری روی گونه های برآمده اور ریخته بود و بر معصومیتش می افزود.

صدای او را شنیدم که با تضرع خرد کننده چیغ میزد: لیلی! ترا بخدا رحم کن، ترا بخدا نگذار از این بیشتر شکسته شوم، ترا بخدا لیلا! ...

سرس را از روی پا ها می برداشتم. - نه جلال تو نباید غرور خود را بیای من بریزی، بیای من که هیچی ندارم، آخر من و تو نمیتوانیم با هم

نیمه سوی شمع

د «حافظ» ترجمه



دورځی په اوږدو کښی هلته لری
 لیدل کیری چه دو حشی مرغا نویو
 سیل دالوتلو په حال کښی دی باد چه
 دچمنو نو په مچ تیریری ساعت په ساعت
 پسی زور پیدا کوی او توری دلی میری
 دخپلو شیپولونه خواته دکلی په لور
 منلای وهی .
 دسنگار دیوه دی مه بلوه . چه هغه
 به درته باد مړه کړی .

خوک داویلی شی چه ووی پی به
 ور وڅو دی وسه نه ده وهلی ځکه
 چه سترگی دی دبارانی وریشی
 نه دی هم پیری توری دی .

دسنگار دیو، دی بی خایه بله کړه
 وگوره چه مړه شوه . لکه څنگه چه بی
 راشه او په خپل سنگار دی خنده مکوه .
 که در زلفو ولونه دی چه دینفشی
 دنښو په څیر دی ونه ویل شول
 څه تو پیر لری پرېرده .

آسمان له ورځو څخه ډک دی
 پیر وخت تیر شو لکه څنگه چه بی
 راشه ځکه طبیعت چه هغه څه خاورینو
 تهور کړی وپه دی لحظو کښی بی به
 پیره بی زحمی بیر ته واخیستل .

زه چه هر کله دل مردغه غمجن
 غروب منظر ته گورم دخپل ژوند د
 غروب دورستیو شیبو په فکر کښی
 لویری او خودو ښکې دخپل ژوند نیمی
 سوی شمعی به سر تشار ووم .

زه مجبور یم ځکه چه دغریبانو او
 گوښه نشینانو په مرگ خوک له سترگو
 څخه دغم او ښکی نه تویوی . نوموړی
 دیولی خپل خوار اوزار حال ته ونه
 گورو .

رسو امینه

سپور می د لوړو غرو د پا سهره خته را خته
 سپینه را په لوړو دښتو خوریده خوریده
 ورمی د گلو له عطرونو سره
 شپي د شینو له آوازو نو سره
 زما په لاس کی ځنځیرونه د گناه چول
 توبه وه ماته
 زه د نشی له پیچو تابه او بنتم او بنتم
 داد مچکو له گرمیو تاویده تاویده
 مادعصیان او گناهونو سره
 سا قی له ډکو گیلا سونو سره
 دی له مستی او هو سو نو سره
 لافی دمینی دوا او دمستی کولی
 حیاویده وه

دا له خماره زما په غیر کښی ډنگیده ډنگیده
 زه په هوس او په گناه کښی ډویدم ډویدم
 له تر یو تر یو ارما نونو سره
 له ښکلو ښکلو غذا بونو سره
 دزلمیتوب له کړاوو نو سره
 دسباوون رڼا دستر پرده وڅیر له
 مینه رسوا شوه

قوی مینه

مخه د زړه خوک گرځو لی نشی
 هر بوالهوس پری پوهیدلی نشی
 بوالهوس سی ته عشق ویلی نشی
 په یوه شان وی کیدلی نشی
 ترمرگه پوری سپرید لسی نشی
 (خو) مینه د یار له زړه وتلی نشی
 مزه دمینی هیریدلی نشی -
 په مینه مست زړه خوک وژلی نشی

زړه چه مین شی تمکیدلی نشی
 جلوه د یار دمخ اثر لری بل
 مینه جلا بوالهوسی بله ده
 مینه هغه ده چه ترمرگه پوری
 گرمی د عشق چه شی به برخه دچا
 عمر تیریری هم زپیری سیری
 که خوله کنده اسه ملاشی کړو په شاتنه
 زړگیه! مست د عشق په میو اوسه

سلام سلام په مینه مستو زړو نو!
 خلاص له ریا له نورو وشتو زړو نو!

مطالعه این داستان انتباهی را به همگان (مخصوصاً به جوانان عزیز) تو صیه می کنیم!

اند - و این مرتبه دوم است که با چرب زبانی مردی دلش را روی زبان می گذارد - دو دستش را به صورت خود گرفته به گریستن آغاز کرد...

حسیبه

نوشته از: لیاصراحت

اما نی! او به گریه اکتفا نمی کرد بلکه گاهی که عقده اش باز می شد بعد از يك گریه ای طولانی دست از دهن بر میداشت و آنچه به دهانش برابر می شد، بر اجتماع بر قیود یکجانبه آن - بر مقررات خشک و بیجان آن نثار می کرد، بر جوانان روشن فکر و باعد عیان روشن فکری نفرین می کرد - او به چشم خودش دیده بود - که دهها نفر ازین جوانان در دیار بیگانه آن بر همجنسان او که شاید سالها مشق مرد بازی کرده اند، دل باخته و نه تنها دل بلکه هستی خود را در پای آنها ریخته اند.

ترك دیار و وطن کرده اند - ترك زنونر زند نموده و احیاناً موجودی نظیر او را محکوم به زجر و تو بیخ متارکه و طلاق نموده اند.

(لفظاً بقیه این داستان را در شماره آینده مطالعه کنید)

- جانم! میدانم کاریست که خواه به نادانی و خواه از روی بی احتیاطی صورت گرفته است اما خوبتر آنست که بدانم این دشمن جان من و تو که بوده است؟

- (در حالیکه حق هق می گریست) .. نظر! بیا ازین وادی در گذر و به دنبال آب رفته بیل بگیر تص و کن در دنیای دیگر - آنجا ها که مقررات پوچ و نظام خشن اجتماعی همه چیز زن را نگرفته است با من مواجه شوی. آیا اگر چنان بود، باز هم این صحبت پیش می آمد.

- مگر من بتو چیزی گفتم. اما خوب نیست بدانم این دزد بد فطرت کی بوده است؟

- نظر جان! بیا ترا بخدا ازین حرف ها بگذر - اگر آنقدر پا بند قیود اجتماع منحنط و تاریک هستی

گلویم را باد ستهایت بیفشر - آنقدر بیفشر که خفه شوم و جانم بدر آید اما بگذار که باره من خجالت را تنها تحمل کنم، و فکر کن در دوران تحصیل در ملك های دور دست با من برخوردی.

- حسیبه! از این حرف ها چه حاصل میشود - منکه بتو چیزی نگفتم، ورنه همین اکنون در همین نیم شب دستت را گرفته از دروازه بیر و نت می کردم، اما با گذشت انسانی بتو هیچ نگفتم. بلکه فقط خواستم این دشمن انسانی را بشناسم.

- پس اکنون که اینهمه به شدت در صدد کشف این دشمن جان و آبروی منی به تو میگویم مگر به نام



دژوند مفهوم

راه کشید ، آنوقت نیز عده از کهنه پسندان که منافع خود را در مخالفت بانو آوران میدیدند پیشروان آنوقت را دیوانه و سرکش گفتند ولی سیر تاریخ و قدرت خواسته و طفیان احساس شاعران آن عصر حلقه های مرز عبور ناپذیر خیالی گذشته را شکست ...

مانه تنها آمدن تجدد و قالبهای دیگری را نظر به احتیاج در شعر قبول و ستایش میکنیم ، بلکه متیقینیم بعد از مانیز «نوآرانی» پدیدار میشوند که سرود های امروز ما را در غبار فراموشی می پیچند و نام کهنه میدهند ، با این هم نو آوران امروز نباید راهی بروند که پیشروی در آن بی ثمر و بازگشت ناممکن باشد ، نباید چیزهایی بگویند و بنویسند که پایان زودرسی داشته و برای نوآوران بعد از او نام مفهوم و بی ارزش باشد .

یو لاهنر مند ...

(۸ مخ پاتی برخه)

نه غواړم پخپلو شو خو حر کاتو د خلکو زړو نه تسخیر اود کورنیو په مینځ کښی اختلاف پیدا کړم بلکه خپلو سینما یی نما یشو نو ته به دوامور کوم . ددی دپیدا کیلو سره سم دآلمان ښځو ددی دایستلو او فرار غوښتنه وکړه ځکه چه دوی ویل: زموږ خو ز ژوند ددی په سبب تریخ شوی خودی په ځواب کښی ویل چه هیڅوک ماله آلمان څخه نشی ایستلا ی او زه به پخپله خاوره کښی پاتی شم خو دا خلی به یوازی د هنرمندی په حیث دسینما پردی ته وریرم . (پای)

کله چه دژوند نوم په خوله اخلو او یا دقلم سیا هی په کاغذ باندی ددغه تورو عجیب و غریب نقش را کاپی نو بی خنډه دژوند مو هومه هیو لا زموږ په سترگو کښی نیغه ودریږی دژوند کیفیت او معنی تر اوسه پوری هیچا کشف نکړه په دی رمز هیڅوک پوه نشو چا دغمونو مجموعو وبلله چا د گل دغونی په څیر یوه خوله خندا او ټول عمر کړی اوو گانه چا دوریڅو په غږ مباکښی دیوی شیبی باران سره تشبیه کړی . دسعادت اونیکمر غی د مو هو می مرغه څیره هم هرچاته ددغه عنقا دنیو لو پسی شول ، چا وچوو دغرو په اړ خواوډاگونو کښی په شپه او ورځ کار کښی بی دمیند لو هیله وکړه ، چادیی مخو غیږو اودژوند رنگین کیفیتو نو ته پناه یووړه ، څوک په خپلو علمی پلټنو کښی داسی چوپ شوچه نور عالم نری بیخی بیگانه پاتی شوی چالوړو قصرونو او ښکلوباغونو اوږیری شتمنی کښی ددغه راز میندل حتی وگڼل ، اونور په نورو ځایونو کښی .

خودغه مرغه لکه خنکه چه زیار کښه بزگر څخه دزمنکی په شین واږیر فصل کښی ورک وی همدغه راز دعالم څخه په ږیر وفارمولونو او د شتمن څخه په ږیر وشتو کښی تری تم دی هر څوک کله چه دم دعا په تلاش کښی وی دا فکری به مغزو کښی تینگه یی چه ددغه مدعا په لاس راوړلو کښی حتما د نیکمر غی عنقا مینده کیری خوکله چه مدعا حاصله شی نونا کرای اود هیلی تزلزل ودر سره سم راپیدا شی ښایی چه په دی کښی دطبیعت ږیر لوی او مهم راز پټوی اود بشری نری اوسنی تمدنونه اومحیر العقول اختراع گانی اویر مختگو نه دهمدغه راز مهم اولوی سروی خو په هر حال بشری ژوند په خپل وخت کښی په هر حال دقدر وړ اوبارزشته دی که حال په آینده کښی تیر کړنو دحال اهمیت به څه وی . که زموږ ټول ژوند دتخیل کلکسیون شی نودو اقیعت موجوده شکل به خنکه کړی ؟

ستاسو ډیوښتنو ...

۱۵ مخ پاتی برخه

لنډه دا چه درحمان بابا شعر د هر چا له ذوق سره برابر مطالب لری پاک او سپیڅلی دی نه دچا هجوانه دچاد مبالغی نه ډکه مدح اوستاینه په کښی لید له کیظی اوڅکه نوبه ږیرو سیمو کی دوه په دیوال باندی فالونه کتل کیری . دیوان یی تر او سه څو ځلی چاپ شویدی . درحمان بابا د مړینی کال (۱۱۱۸) هجری و دی دپښور دعلاقی د هزار خانی په هدیره کی ښځ دی چه اوس یی ټول زیارت ته ورځی .

په پای کی درحمان بابا یوشعر تاسی ته اوروو .
 داچه مست په میوراغی یاردچادی
 بیاجه به تاخت کا په کوم غولی واردچادی
 چه زړه شوی یی دحرم به صیدم نه شی
 دابی درد وبی حرفی گذارد چادی
 ماخوندهی څوک بی وجهی آزار کړی
 داچه ما آزار وی آزار دچا دی
 چه یی درست جهان دمخ به رنایزیستا
 دافتاب غوندی روښان رخسار دچادی
 چه بلبل یی رسیدی تر گلو نه شی
 دادنه په حرم گلزار دچا دی
 چه هیڅ ترس به زړه کی نه لری رحمانه
 دانا ترس وبی پروا نگارد چادی

زیر آن درخت چنار...

بقیه از صفحه ۱۷

وستاره بخت خود را در آسمان
در اندشت خدا نمی پالیم ...

جلال گفته بود برای پانزده روز
بر میگردد ، اما دو ماه گذشت و از او
خبری نشد ، با خود فکر میکردم شاید
که بیمار شده باشد ، شاید بلایی
بسرش آمده باشد و همه وقت در گریه
های شبانه ام فریاد میزدم که خدایا تو
بما رحم کن .

هوا آهسته آهسته سرد می شد
و هیچ جابوی تا بستان را نمیداد ،
یکروز که برگها آهسته از شاخه ها
جدا میشدند ، برای او لین بار در
زندگیم چند تا مرد بیگانه را درون
خانه ام دیدم . آنها دورا دور حوض
خانه ما نشستند تا چند لحظه
بعد جنازه پدرم را بردارند و بگورش
بسپارند ، پدری که آرزو داشت روزی
دخترش بتواند برای او کمکی
بکند .

پدرم مرد و ما تنها ماندیم ، تنهای
تنها ... غصه مرگ پدر ، فقر
و تنگدستی و بالاتر از همه اندوه
جدایی جلال ، کشنده درد من بود ...
کار دیگری نداشتم جز اینکه تا
نیمه های شب نامه هایش را زیر
ورو کنم و بگیریم ..

یکروز که مادرم از دست گریه
من به امان آمده بود ، فریاد زد :
اینقدر گریه نکن ، برو شاید جلال
آمده باشد ، شاید خبری از او باشد .
تعجب کردم پس مادرم می فهمید
که بیتابی من بخاطر اوست ، پس
مادرم همه چیز را خبر دارد .
سکوت کردم و چون دیدم که مادرم
منتظر جواب من است چشمهایم را
بروی سنگفرش حویلی انداختم
و آهسته گفتم :

— میروم ، میروم مادر می پرسیم
که آمده است یانه نزدیک غروب
که نور تنبل آفتاب بروی برگهای
زرد می غلطید ، برخاستم ، بهترین
(بقیه در صفحه ۳۰)

احساس کردم ، زیر لب هایم زندگی
را مزه مزه کردم و دیدم که چقدر با -
شکو هست دوست داشتن و دوست
واقع شدن .

زیر درخت چنار بزرگی که تا بستان
ها و زمستانها پیش روی میدانی
جلو خانه ماقد بر افراشته بود ،
خلوت عاشقانه یی داشتیم ... من
سرم را روی تنه درخت چنار بزرگ
تکیه میدادم و او باتب بوسه های
گرمش موهای آشفته مرا نوازش
میداد و آنوقت بود که طعم زندگی
ر و یایی را احساس میکردم و گاهی
زوزه میکردم :

— جلال ! جلال ! تو بگو چگو نه
میتوانیم ما همیشه با هم یکجا زندگی
کنیم ، آخر تو بروی شانه های زندگی
قرار داری و من بار سنگین زندگی
را بدوشم میکشم ، تو ... و آنوقت
بود او حرفم را قطع میکرد میگفت :
— نه نه لیلی ! تو اشتباه میکنی ،
زندگی ، شانه ندارد تا من بروی آن
قرار گرفته باشم ، زندگی موج
سرگرانی از اوقیانوس بودن است
و اگر ما همدیگر خود را دوست
داشته باشیم ، هیچ کسی قادر
نمیشود تا ما را جدا کند ، آری
میتوانیم آنوقت یکجا باهم زندگی کنیم
و بدنبال این کلمات آتش گرفته اش ،
شتابزده مرا روی بازوان مردانه اش
فشار میداد تا لذت زندگی عاشقانه
را احساس کنم و آنوقت فریاد بزنم
که راستی فقر مانع عشق واقعی
نیست .

— می فهمم ، می فهمم لیلی ! اما
پایتز با هم عروسی میکنیم ، تو از خود
منی ، از خود من
با هم خندیدیم و صدای خنده
ما بگوش درختها ، بگوش سبزه ها ،
بگوش گرمای تا بستان رسید ...
جلال رفت و من تمام تا بستان را
انتظارش کشیدم ، تا بستانی که پدرم
بیمار بود و مادرم پرستاری او را
میکرد ، تا بستانی که بخاطر بیماری
پدرم دیگر پشت با من نمیخواستیم

زمستان آنسال ، عشق آتشین
و شعله کشیده جلال خانه بی دروییگر
مرا برایم گرم ساخته بود ، روزهای
سرد و شبهای یخزده دراز آنسال



پیوند دانش!

هنوز موضوع پیوند قلب و دیگر اعضای انسان به انسانی دیگر، ورد زبانهاست که يك دانشمند آلمانی اعلام نمود که در آینده میتوان «دانش» را نیز بدیگری پیوند زد. مثلاً شخص دانشمندی را به هنگام فوت میتوان با اعمالی که شبیه جراحی است، دانشش را بدیگری انتقال داد!!

نزد خودمان بماند!!



* - ممکن است يك زن در صد سال عمر نیکنام نشود، ولی در کمتر از یکروز بدنام میگردد.
* - خوشبخت ترین زن و شوهر های دنیا دو نفر بودند: یکزن کور و یک مرد کر!
* - درانتخاب زن، یک پله پایینتر از خودت را در نظر بگیرد درانتخاب رفیق، یک پله بالاتر، ولی هوش کن خودت از پله نیفتی!
* زنان زشت بازدواج خود

تهیه و تنظیم از «س. باریک»

مغرورند و زنان زیبا بازدواج دیگران.
* - زن پیری که میخواست در محفلی، توجه مردان جوان را جلب کند، گفت: پیرترین درختها، غالباً شیرینترین میوه ها را دارد!

ادبار ...

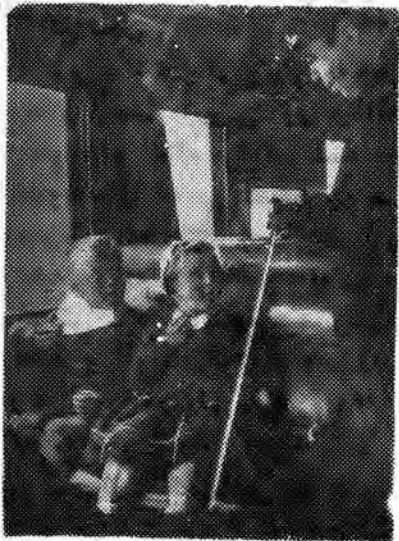
مردیکه در شهر «بوینس آیرس» برای عمل میخچه پای خود، به شفاخانه رفت، موقع عملیات میخچه قلبش از کار افتاد و اطبا مدتها سعی کردند تا قلب او را بکار انداختند ولی متأسفانه این مرد وقتیکه از اتاق عمل خارج میشد در اثر غفلت پرستار، به زمین خورد و پایش شکست و اینک باید مدتها برای التیام جراحات پای، در شفاخانه بماند و به بار زندگی خود فکر کند!!

خبر جالب!



- خانم عزیز، امروز در اختیار مطلبی راجع به تو نوشته اند.
- چه نوشته اند؟
- نوشته اند که زنان دنیا، بیست فیصد بیشتر از مردان هستند!

کرایه ریل به متر ...!



- مادرم میگوید که من ۹۸ سانتی قد دارم!

غالباً در قطار آهن وجود اطفال و موضوع «پول تکت» جنجالی بین متصدی قطار و والدین خلق میکند، زیرا حد اکثر ورقه ولادت در دستکول والده نمی باشد.

برای رفع این پرابلم، در قطار آهن آلمان تصمیم گرفته شده که اطفال را بعد ازین ازروی اندازه قد شان معاف بدارند و یا فیصدی کرایه را اخذ کنند. همینکه نگران در مسکون سن اطفال مشکوک شد، قد شان را اندازه میگیرد و این عمل از هرگونه مباحثه و جنجال جلوگیر می کند اطفالیکه قدشان کمتر از یک متر باشد، از کرایه معاف بوده، کودک کانیکه قدشان به یک متر و ۴ سانتی میرسد نصف قیمت را میپردازند و از آن بالاتر مجبورند همه قیمت را تحویل بدهند. (کوتاه قامتان درینگونه قطارها شانس می آورند!)

ادب در شیکاگو

«اجازه میخوام حقایقی را بعرض برسانم.»

در لحظات کوتاهی که وی میخواست کلمات زیبا و مودبانه را برای اظهار مطلب بیاید، خانم جوان با بسی حوصلگی گفت:

«خوب، بفرمایید دگه...»
ناشناس با آواز ملایمی گفت:

«شش سال داشتم که پدر و مادرم چشم از جهان بستند و من بهیچ يك كودك يتيم، در منزل بیگانه ای مصروف خدمت شدم. خواهش میکنم از من نپرسید که در هشت سال زندگی در آن منزل به چه واقعاتی بر خوردم، طور خلاصه عرض میکنم که برای من يك جهنم بود. پس از آن بحرانه های مختلفی دست زدم، ولی خوشبختی برویم لبخند نزد. قسمیکه ملاحظه میفرمایید فعلا سی و هشت سال دارم، ولی هنوز بچیزی نرسیده ام.»

مرد ناشناس اندکی خاموش شد تاظره اشکی را که گویا روی گونه اش فرو ریخته بود، پاک کند سپس بمغز موضوع رسیده، ادامه داد:

«زندگی من بهدر رفته است و درین سن و سال مانند کلیسا، نادار و فقیر استم و جز اینکه بدست کرم همنوعان چشم بدوزم، چاره ای ندارم.... طبعاً شما اشخاص کریم و مهربان هستید!»

در اخیر نگاهی به لباسهای شیک زن وشوهر افکنده، گوشه بالاپوش خود را اندکی باز کرو گفت:

«تنها چیزیکه درین جهان قشنگ دارم، همین تفنگچه است که دروازه جان شما) دو نفر را بی سرو صدا به بهشت میفرستد.» (خاتمه)

زن و شوهر، در ساعات بعد از از نصف شب، منزل دوست خود را در شیکاگو ترك گفته، رهسپار منزل خود شدند. دعوت مجللی بود که رقص و مستی مدعوین، بحیث تا زه ترین خاطره شیکاگو، این زن وشوهر جوان را بهیجان آورده بود. با هم حرفی نمیزدند، ولی موسیقی دلچسپ و هایهوی پارتنی حین رفتار نیزدهن شانرا مشغول داشته بود....

هنوز صدفدم از منزل دوست شان دور نشده بودند که دفعتاً از يك كوچه تاريك، چهره يك مرد ناشناس ظاهر شد ومقابل زن وشوهر ایستاد.

زن يكقدم عقب رفت، ولی مرد ناشناس به کمال ادب گفت:
«خیلی معذرت میخوام که وقت شما را با چند کلمه ضایع میسازم انشاء الله مرا خواهید بخشود!»
ناشناس مجال نداد که آندو جواب بگویند و متعاقباً افزود:

آفتاب منفرج میشود

يكنفر از ستاره شناسان معروف جهان اخيراً اعلام كرد كه بزودي خورشيد باصداي مهيبی منفرج خواهد شد. كسانيكه اين خبر را شنیده ويا خوانده اند، باخونسردی گفتند:

يقين داريم اين پيش بينی نيز مانند يکی از پيش بينی های سابق كه گفته شده بود «ستاره ای بهزمين سقوط ميكند و زمين را متلاشی ميسازد» میان تپی است. ولی بخدا معلوم، شايد... بهر حال بايد به فکر شمع وتيلسوز افتاد!

بزور

در قبيله «تولگا» اگر مردی، دختری را برای ازدواج بپسندد، هرگز بهخواستگاری نمیرود، بلکه دختر را بازور و جبر تصاحب میکند و بمنزل میبرد. این عمل در تمام نقاط جهان بنام «وحشت» خوانده میشود.

قفس



«او دری هپ بورن» و ایوا گابور پرندگان قشنگ را در قفس قشنگ، در هر حال دوست دارند، خواه در زندگی عادی و خواه در جهان انلم... اما فرقی که درین دو خواسته ظاهر آ شبیه بهم، موجود است، در طرز دید آندو و در نحوه قفس است. یکی خوش دارد که پرنده دلخواهش را بین قفس ساده ای داشته باشد، ولی دیگری میخواهد قفس را بشکل کلاه بسازند و هوبی مود پسندی اورانیز تسکین دهند.

شماره یازدهم

افسانه ليو نكي له خو ور خو استراحت نه وروسته کاله ته را ستنيزي او د خپلي کاليزي ويا پر چه کوم ليکونه ور ته را رسيدلي تر نظر تيروي په دغه ترخ کبني نسي سترگي په يوه پاکه له گيري هغه خلاصوي او په ويلو ئي پيل کوي دا ليکل شوي چه متن به ئي په مفصل ډول ليکل شوي چه متن ئي په مفصل ډول په را تلو نکو گنو کبني وړا ندي شي دليک په لومړيو مخو نو کبني د خپل يواځني زوي د مړيني حال او د خپل تير شوي ژوند پيښي يو په يو بيانوي .

ديوي نا آتش

نابني ليک

له ځانه سره بيايم عزم مي پياوړي شو نور مي له وهمي خيالو نو څخه

ځان ورغوره په ورځني چارو مشغوله شوم دچاي څښلو وقت را ورسيد چاي مي وڅښلي کتا بونه مي واخيستل دښو ونځي پر خوا روا نه شوم په ښو ونځي کبني چه کوم درس د ښو ونکي له خوا راکړه کيده زه ستا سره په خبرو اترو بوخته وم او ستا ښکلي جمال مي تر سترگو دوري او هيسته کيده - نه يم خبر

چه ښوونکي به مي په هغه وخت کبني دالجبر ديوي معادلي په حل کو لو خو دومره بايد ووايم چه زه ستاسره د الجبر ديوي معادلي په حل کولو

لگياوم هغه معادله عبارت وه له دي چه ستا تصوير مي ښه تر د خپل ضمير په لوحه باندي ترسيم کړيدي او يا داچه دالجبر معادله مي په عکس يعني سرچه حل کړيده د ښوونځي درختي وروستي زنگ ووهل شو خو زه ستا دښکلي سيما او قيمت بها انا ئيه او کتا بونو په فکر کبني وم ويل به ئي يو شخص چه دو سره قيمتداره انا ئيه او په بيلو ، بيلو ژبو مختلف کتابونه لري او دا ټول کتابونه ښائي ترخپل نظرتير کړيدي حتماً به يو شتمن او عالم شخصيت وي ماته ستا په هکله يوه ويړه پيدا شوه ويل به مي چه آيا دا عالم او د لوړ کر کتر څښتن به زما دزړه آواز واورى آيا زما سوالو نو ته به کوم خواب او لېبک ووا ئي نه ، نه دا خبره کرې دنلو وړ نه ده دا ځکه چه ستا او زما اوسني ژوند زيات تو پير درلود ما پخپل خيال کبني ته يو مسن

(نوريبا)

لا هو شم لاکن نه هغه خوږه دنيا مي له لاسه ورکړي وه په ډير حسرت سره له بستر نه را وپاخيدم او مخ دکړکي پر خواروانه شوم پدغه اميد چه ښائي ته به اوس کورته راغلي ئي او کړکي په خوله کبني به دسهار دپاکي هواپه تنفس کولو بوخت ئي خو ته مي په نظر را تغلي دکړکي ور تړلي وو خراغ هم خا موش و و نا اميد له هغه ځاي نه رازوا نه شوم دا نا اميدي او ما يو سي له دي پلوه نه وه چه ستاناڅاپه بيلتون ماديستي او پناه کندي ته غورځوي بلکه ستا تکذيب او دروغی خيالو نه وه چه يو ځل مي دبر ياليتوب اوج اومعراج ته رسوي او بل ځل د نا کا مي خپيري په مخ را کوي نه نه داسي نده چه زه به دوړو ، وړو ، وهمي پيښو په مقابل کبني چه هيڅ حقيقت نلري ځان له پيښو غور ځوم او نا وړو نتاچو ته نه انتظار با سم دا لار د نا کا مي لاره ده زه بايد په ميړانه سره مجادله وکړم او خپل ځان د مقصود منزل ته ورسوم دا زما عقیده ده او تر سره کوم به ئي تر څو چه مي يو څاڅکي وينه په بدن کبني وي هاند به کوم او خپل دژويوا ځني ملگري به د مقصود پړاو ته يو ځاي

له سترگو څخه ليري نشوي ستا خيال زما په سترگو کبني خوب شو داسي خوب شو چه ما په خپل ژوند کبني دو سره شيرين خوب نه و ليدلي ستا درويا وو په جهان کبني زما دزړه مرغه په الوتو پيل وکړ هغو ښکلو او روح بخښو نکو ښو ته ئي پروا زونه وکړه چه په هر بڼي کبني ستا په وياړ د خو ښي جشنونه نيول شوي وه هر ځاي ته وي هر ځاي ته وي هر ځاي ستا مبارکه چهره ليدل کيده او په هره لمحله کبني به ستا د خيالي تصويرپه ليدو سره ديو جهان خو ښيو سره مخامخ کيدم څه ښه شپه وه دا هغه شپه وه چه داغيارو له نظر نه ليري دوه ميان دراز او نياز په دنيا کبني په خوږ مرکو بوخت وه دا هغه شپه وه چه دخوازه وصال شربت دي زما په حلق کبني راټوي کړه او زه دي د وصال په نشه مسته کړم .

دا هغه شپه وه چه ما دنړۍ پر ټولو مخلوقاتو خپل افتخار خرڅاوه او مباحات مي کاوه .

درو ياؤ په خوازه عالم کبني په سير سفر او راز نياز بوخته وم چه چرگ د سهار بانگ اعلام کړ او زه ئي دخوازه خوب څخه راويښه کړم هر څه چه مي سترگي پټي کړي چه گوندي بيا به دخوښۍ په دنيا کبني

کله چه ښه نژدی شوم غوښتل مي چه دکتا بونو منقش شوي چرم لمس او ووينم جرأت مي له لاسه ورکړ غلي دکتا بو خوا ته ودر يدم په دغه ترخ کبني مي ښي لور ته فکر شو او ښکلي تا بلو گاني ، مجسمي او زړه وړونکو منظرو مي نظر ځان ته جلب کړ حقيقتاً چه ډيري ښکلي وي په حيرت کبني شوم ما په خپل ژوند کبني دومره قيمت بها څيرونه نه

داسي ترسيم کړي وه چه هيڅ يوماهر رسام د هغه پرداز نشوای کولای دا ځکه چه ما ستا تصوير د زړه په

لوحه ترسيم کړي اونور رسامان ئي دکاغذ په مخ ليکلي د انا ئيو دوړ لو په اندازه بوخته وم خو وار کتابونو ، راورسيد ما دومره زيات او ښکلي مجلد شوي لوي کتابونه نه و ليدلي په فرا نسوي ، انگليسي ، جرمني او عربي ژبو بيل ، بيل کتابونه يوپه بل پسې دوره په خوله کبني اوډل کيده

ستا تکړه نوکر دکتا بو نو له مخي څخه دوړي او کرد ونه په ډير احتياط سره پاکولي او بياني په زينو کبني پورته څيړول په کتا بخانه کبني تر

اينبودلو وروسته به بيرته را تلي او دنورو کتابونو په وړلو به بوخت کيده زه په دغه وخت کبني چه ستا نوکرڅو کتابونه په تخرگ کي ونيول او په زينو کبني پور ته شو وړو ، وړو مي دکتابو نو لوړته هڅه شوه

ښائي تا به ووينم په هم هغه ورځ مي څو ځله دوره خواته وڅغستل خو متأسفا نه ستا مبارکه خپره مي ونه لیده په شپه کبني مي يو کړي

پښتون د

زيات بي حوصله وم هغه وو يوه ورځ چه له ښوونځي څخه دکور په خوا را روانه وم ستا دکور دوزه په مخ کبني مي يو موټر وليد چه دښکلو انا ئيو څخه ډک و لوي لوي کو چونه مرمري ، ميزونه او بڅملي چوکي د خو تنو حملانو په ذريعه دننه کور ته وړل کيده زه دخپل کور په وره کبني و دريدم چه گوندي وکولای شم ستا ښکلي سيما او زړه وړو نکي څهر ووينم ستا څهره مادخيال په دنيا کبني

داسي ترسيم کړي وه چه هيڅ يوماهر رسام د هغه پرداز نشوای کولای دا ځکه چه ما ستا تصوير د زړه په

لوحه ترسيم کړي اونور رسامان ئي دکاغذ په مخ ليکلي د انا ئيو دوړ لو په اندازه بوخته وم خو وار کتابونو ، راورسيد ما دومره زيات او ښکلي مجلد شوي لوي کتابونه نه و ليدلي په فرا نسوي ، انگليسي ، جرمني او عربي ژبو بيل ، بيل کتابونه يوپه بل پسې دوره په خوله کبني اوډل کيده

ستا تکړه نوکر دکتا بو نو له مخي څخه دوړي او کرد ونه په ډير احتياط سره پاکولي او بياني په زينو کبني پورته څيړول په کتا بخانه کبني تر

اينبودلو وروسته به بيرته را تلي او دنورو کتابونو په وړلو به بوخت کيده زه په دغه وخت کبني چه ستا نوکرڅو کتابونه په تخرگ کي ونيول او په زينو کبني پور ته شو وړو ، وړو مي دکتابو نو لوړته هڅه شوه

ښائي تا به ووينم په هم هغه ورځ مي څو ځله دوره خواته وڅغستل خو متأسفا نه ستا مبارکه خپره مي ونه لیده په شپه کبني مي يو کړي

پښتون د

۲- برای احیای هنر لازم است در قدم نخست هنر مندان محترم که هر يك عمری را درین راه صرف کرده اند و یا از ممالک دوست اندوخته‌هایی به ارمغان آورده اند، بهم دست اتحاد داده و گرد هم جمع شده برای ارتقاء و پیشرفت مسلک خود نظر بدهند، کارکنند* و اغراض را کنار گذارند، زیرا هدف و منظور همه فقط اعتلای هنر در کشور عزیز است و بس. و این امر مستلزم ایثار، فداکاری و پشت کار است، زیرا: «نابرده رنج گنج میسر نمیشود».

۳- بنده را عقیده بر این است که تا وقتی بحال هنر مندان توجه لازم مبدول نگردد و هنرمند معنا و ما دتا تقویه و تشویق نشود، ممکن نیست از استعداد او طوریکه شاید و باید استفاده اعظمی کرد. چرايك صاحب استعداد هر قدر قوی هم باشد، وقتی بپیند در ترازوی هنر، او با استعداد پیاپی تراز خود وزن شده و روی قضاوت-های غیر عادلانه استعداد واقعی او کمتر جلوه داده شود باز هم نتیجه منفی خواهد بود. در حالیکه لازم است هر هنرمند بقدر فهم، استعداد و سوابق هنری اش تقدیر شده و قند و قروت در يك ردیف قرار نگیرد. و باینصورت یقین است هر هنرمندی میکوشد در کارش سعی بوده و استعدادش را بروز داده حد اعظم استفاده را از آن ببرد.

۴- طوریکه در جواب سوال اول عرض شد در سال ۴۲ یا ۴۳ قرار بود از درام «اوپدزم نیست» فلم مشترکی تهیه گردد که این اقدام البته برای افغانستان اقتصادی بود، در غیر آن عجالتاً این موضوع بعید به نظر می‌آید، مگر اینکه موسسه افغان فلم

در زمینه توجه کند. ۵- چون اکثر فلم‌های وارده یا بزبان فارسی میباشد یا بصورت دوبله نوری میشود ب فکر من اقدام ما باین عمل زود است.

۶- من جداً با توریید فلم‌هاییکه فاقد ارزشهای اخلاقی و هنری بوده و ذهن مردم ما را بخصوص دختران و پسران جوان را مکدر و مشبوه میسازد مخالف هستم. چه نمایش این نوع فلمها برای تماشاچی جز ضرر مادی و معنوی نتیجه‌ی ندارد. بعقیده من باید بعوض فلم‌های کآوبایی داراسنگی و امثالهم، فلم‌های با ارزش هنری و انتباهی وارد و بمعرض نمایش قرار داده شود تا هم خرما بدست آید و هم ثواب.

۷- تیاترهای شخصی با وصف اینکه سوابق نمایشی خوب ندارند و باوجود اینکه هنر نمایش مبتدلی را هنر گفته ب مردم ما تقدیم میدارند و با اینکه به حیثیت هنر و هنرمند واقعی و قعی نمیگذارند و هر چتیااتی را بنام هنر و هر کس را بنام هنرمند معرفی میدارند، محتاج کنترل شدید مقامات کلتوری بوده و مراقبت جدی را ایجاب میکند. بنا بران بهتر که نمایشات این ننداری ها قبل از نمایش از طرف هیات باصلاحیت مقامات کلتوری بررسی و پاس شود در صورتیکه خود ساخته آنها آماده نمایش نباشد، رسماً به سانسور آن اقدام گردد، تا بایش ازین جلو همچو اراجیفی که مقام هنر و هنر مند را متزلزل میسازد گرفته شده باشد. ضمناً اگر نمایشی را برای این ننداری ها اجازه و منظوری میدهند باز هم لازم است تا در جریان نمایش گاهگاهی مراقبت شود تا از حرکات و کلمات اضافی که احتمالاً بعد از سانسور درین ننداری ها بمیان

وداع

رفتیم ز آستان تو با کاروان اشک
رفتیم ز پیش چشم تو با چشم اشکیار
رفتیم که تابید تو سوزم بصدامید
رفتیم که داغ کردم از اندوه انتظار

رفتیم که بر کشم ز فراق توناله ها
شبها بزیر نورمه و در کنار جو
رفتیم که مست ز می غمهای تو شوم
وانگاه، با خیال تو باشم به گفتگو

از تو جدا شدم، دل من ماند پیش تو
کانرا بجای هدیه فگندم بیای تو
در خارزار خاطر من، موقع وداع
بشکفت غنچه های غم دیر پای تو

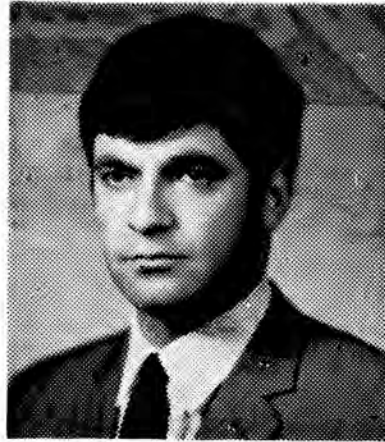
از تو جدا شدم، ولی ای مایه امید!
در کوره راه یأس، کشم انتظار تو
رفتیم ولی بیاد دو چشم سیاه تو
بس اختر سر شک نمایم نثار تو.

محمد علی «فرحتیار»

می‌آید جلوگیری شده بتواند. اما برای بقا و دوام هنر، تأسیس و اتحادیه‌های-هنری امریست لازمی تا این اتحادیه‌ها عندالموقع بتوانند از مقام هنرو ووقیعت هنر مندان پشتیبانی کرده و برای آینده تصامیمی اتخاذ نمایند. ۸- از جمله رؤیسوران کشورم بدرجه اول به ابتکار و هنر انجنیر محمد علی رونق علاقه خاص دارم مشارالیه واقعاً رؤیسور لایق، ممثل و دراماتیست با قدرت و بالاخره يك دیزاینر، و یکتوریاتور برجسته و برقی و انجنیر ماهر است که این همه را میتوان زاده استعداد فطری نامبرده محسوب کرد. همچنین از بناغلی خیر زاده در همین ردیف میتوان به نیکوئی یادآور شد. از رؤیسوران و هنر مندان محترم مستعد دیگری بایست از بناغلو قیوم بیسد، رفیق صادق، عبدالرشید جلیا، سید مقدس نگاه و ستار جفائی نام گرفت. (پایان)

ماشین سخنگو

طاقة دستگاه از شرایط ضروری بشمار میرود .
آخذه ها عبارت از همین رادیوهای معمولی است که همه به آن آشنایی داریم .



انجنیر خانداد کامران نویسنده مضمون

فعالیتی که درین دستگاه صورت میگردد ، گرفتن امواج الکترو - مقناطیسی و رادیو فریکونس است که از طریق آنتن بدستگاه مواصلت کرده و پس از طی مراحل چند فریکونسهای بلند فیلتر شده و فریکوانسهای قابل شنید تقویه میشود و از طریق لو دسپیکر به انرژی صوتی تبدیل شده بگوش ما و شما میرسد .

اما در باره ایجاد رادیو باید گفت که این دستگاه محصول تفکر و زحمت یک شخص نبوده بلکه در هر مرحله از تکامل مخترعین چند در اختراع آن سهیم بوده اند. اولین کسیکه امواج الکترو مقناطیسی را به وجود آورد «هرتس» المانی بود که در سال - ۱۸۸۸ صورت گرفت. نخستین ترانسسمیتر یا فرستنده که ساخته شد به وسیله مارکونی فزیکدان ایتالوی بود که در ۱۸۹۶ بوجود آمد و اولین نشراتی که در جهان صورت گرفت، نیز توسط مارکونی در سال ۱۹۰۱ عملی شد.

اولتر از همه باید بگویم که کلمه رادیو تنها به رادیوهای معمولی که همه به آن آشنایی داریم، اطلاق نمی شود، بلکه رادیو اساساً عبارت از دستگاهی میباشد که شامل استودیو - ها، فرستنده ها و آخذه ها است. استودیو، محلی است که با داشتن شرایط خاص برو دکاست از آنها هر گونه نشرات از قبیل موسیقی، خبر در امه ها و غیره صورت میگیرد . یک استودیو دارنده مایکرو فون، میز کنترل، تیپ ریکاردر و گرامافون میباشد.

امواج متوسط ، امواج کوتاه و امواج ماورای کوتاه میباشد. ساحه نشرات امواج طویل از ۲۰۶۴-۸۷۰ و از امواج متوسط از ۱۸۵-۵۸۳ متر و از امواج کوتاه از ۱۱-۹۰ مترند میباشد و از امواج ماورای شارت از ده متر به پایان است .
در افغانستان بیشتر از امواج متوسط و کوتاه استفاده بعمل می آید. باید گفت که برای فرستادن نشرات دور - دست موجودیت آنتنهای سمتی و

اگر استودیو راتخنیکی تعریف کنیم در آن صورت گفته میتوانیم که استودیو جایی است که در آن فریکوانسهای قابل شنید انسان که بطور اوسط از ۳۰ تا ۱۸ کیلو سایکل میباشد ، از انرژی میخانیکی به انرژی برقی تبدیل میشود.

هر پروگرام میتواند از استودیوها مستقیماً از طریق فرستنده ها براد کاست شود و یا اینکه به وسیله تیپ هایی که قبلاً ذخیره شده باشد انتشار یابد.

فرستنده ها که مهمترین اجزاء رادیو محسوب میشوند وظیفه دارد که فریکوانس های بسیار بلند که بنام رادیو فریکونس یاد میشود، تولید نماید.

به وسیله همین فرستنده ها است که فریکوانسها بلند و فریکوانسهای بی که از استودیو ها ارسال میشوند، در مرحله نهایی باهم یکجا شده و از راه آنتن نظریه طاقته دستگاه به امواج الکترو مقناطیسی تبدیل گشته و به سمت های مختلف براد کاست میگردد.

فرستنده ها انواع مختلف دارند که عبارت از فرستنده های امواج طویل

زمینی اور

کله چه موز سره جلا سو ستاسترگی له او بنکوچی وی کوم وخت چه ستاسورلی کرار کراره روانه شوه زه در سره پر پنیو روان ووم اوله تا سره می خبری کولی تاراته وویل پام کوه چه . . . ستاداجملی چیری خوزی راباندی ولگیدی - دومره خوزی چه زما په زره کبنی ئی خای و نیو .
کورته چه لایم یوفکر خومره په عذاب کرم خومره بی ناقراره کرم داواری ته خومره بدله شوی وی له ماسره ستا دریدل ستا خبری ، زما د نامه نه اخیستل ، دگوتی خبری په خبرو کبنی شرمیدل او کوم وخت چه ماته داوول خل لپاره ویس دی تاغوبستل چه ما اوتا دخپل راتلونکی ژوند خبری سره وکړو اوزه و تاته په دی باره کبنی خه و وایم ؟
ته ناقراره وی چه زره دا قسه شروع کرم یودوه واره ماهم دعسی فکر وکړنه پوهیږم چه بیاولی زه چپ شوم - کاشکی مادرته ویلی وای که خه هم دا خبری دروغ وای موز به دخپل راتلونکی ژوند په باره کبنی چول چولی قصی کړی وای پداسی حال کبنی چه ته به شرمیدی خومره به بنکلی خیلدلی دابه خومره خوزی خبری وی . کاشکی مادرته ویلی وای . ! محمد گل کامر



د راديو افغانستان

د دلود مياشتي خپروني

د جمعې دورځو پروگرام

- دسپار له ۸ بجونه دماز پښين تر ۱۰ بجې پوري
- ۷-۵۵ د راديو افغانستان آرم او د پروگرام معرفي
- ۸-۰ د قرآن کریم تلاوت او تفسير - نني غږ
- ۸-۱۵ مارش
- ۸-۲۰ موسيقي
- ۸-۳۰ اعلانونه
- ۸-۴۵ د جمعې دورځي مرکه
- ۹-۰ پښتو خبرونه
- ۹-۵ ستاسې خوبسکري آهنگونه
- ۱۰-۰ درې خبرونه
- ۱۰-۵ د موسيقي کاروان
- ۱۱-۰ پښتو خبرونه
- ۱۱-۵ راديو بي مجله
- ۱۲-۰ درې خبرونه
- ۱۲-۵ از هر چمن سمنې
- ۱۲-۵۷ در اتلونکو پرو گرامونو معرفي
- ۱-۰ ختم
- د عادي ورځو خپرونه
- لومړۍ برخه
- دسپار له ۶ بجو او ۳۰ دقيقو نه د ورځي تر ۸ بجو او ۳۰ دقيقو پوري
- ۶-۲۵ د راديو افغانستان آرم او د پروگرام معرفي:

۶-۳۰ د قرآن کریم تلاوت او تفسير - نني غږ

۶-۴۵ مارش - دهيواد ترانه

۶-۵۰ دسپار موسيقي

۷-۰ پښتو خبرونه

۷-۵ دسپار کاروان

۷-۳۰ اعلانونه

۷-۴۵ کورني ژوند

۸-۰ درې خبرونه

۸-۵ دورځپاڼو تبصرې

۸-۱۵ موسيقي

۸-۳۰ انونس او ختم

دوهمه برخه

دغرمي له ۱۲ بجو نه دماز پښين

تر يوې بجې پوري

۱۱-۵۵ د راديو افغانستان آرم او د پروگرام معرفي

۱۲-۰ پښتو خبرونه

۱۲-۵ موسيقي

شنبه - كليوالې موسيقي

يکشنبه - غزل موسيقي

دوشنبه - محلي موسيقي

سه شنبه - کلاسيک موسيقي

چارشنبه - داماتورو آوازونه

پنجشنبه - رنگارنگ موسيقي

۱۲-۳۰ اعلانونه

۱۲-۳۵ ختيځه موسيقي

۱۲-۴۵ درې خبرونه

۱۲-۵۰ لويديزه موسيقي

۱-۰ ختم

درېمه برخه

دمازديگر له ۴ بجونه دسپي تريوولس بجو پوري

۳-۵۵ دراديو افغانستان آرم او د پروگرام معرفي

۴-۰ پښتو خبرونه

۴-۵ كليوالې سندرې او نغمې

۴-۴۵ :

شنبه - دسيورت دنيا

يكشنبه - د کوچنيانو خپرونه

دوشنبه - موسيقي

سه شنبه - د کوچنيانو خپرونه

چارشنبه - موسيقي

پنجشنبه - د کوچنيانو خپرونه

جمعه - دپوهني غږ (اوبيا) دسري - مياشتي غږ

۵-۰ درې خبرونه

۵-۵ موسيقي

۵-۱۵ :

شنبه - انگليسي لوست

يكشنبه - دري لوست

دوشنبه - پښتو لوست

سه شنبه - روسي لوست

چارشنبه - انگليسي لوست

پنجشنبه - پښتو لوست

جمعه - موعظه

۵-۳۰ ستاسې خوبسکري آهنگونه

۶-۰ کورني خبرونه



۹-۰

اظہار امتنان

ازذوات بسیار محتر میکہ حضوراً
تلفو نی، تلگرافی و مکتوبی تقریرمرا
بجیٹ رئیس رادیو افغانستان تبریک
گفته و دعای موفقیت نموده اند به این
وسیلہ اظہار سپاسگذاری نموده‌اند
خداوند برای خود و ایشان تو فیق
خدمتگذاری به وطن می‌خواهم .

«دکتر عبداللطیف جلالی»

سه‌شنبه - دورخی د مہمو
خبرونو تفصیل
چارشنبه - دورخی د مہمو
خبرونو تفصیل
پنجشنبه - موسیقی
جمعہ - هنر او ژوند

۱۰-۰۰ دری خبرونه

۱۰-۰۵ دیوہنر مند دوه طرژ سنډری
۱۰-۱۵ لویدیز بینا لمللی موسیقی

۱۰-۵۵ مناجات

۱۰-۵۸ پادشاهی سلام

۱۱-۰ ختم

شنبه - ملور میز
یکشنبه - دتاریخ یوه پانہ
دوشنبه - مونز او اوریدونکی
سه شنبه - رادیو داستان
چار شنبه - دخوانانو دنیا
پنجشنبه - رادیو ډرام
جمعہ - ذہنی مسابقہ

۹-۳۰

شنبه موسیقی
یکشنبه - قضایا او قانون
دوشنبه - موسیقی
سه‌شنبه - علمی خبرونه
چارشنبه - موسیقی
پنجشنبه - رادیو ډرام
جمعہ - هنر او ژوند

۹-۴۵

شنبه - دورخی دمہو خبرونو
تفصیل
یکشنبه - دورخی دمہو خبرونو
تفصیل
دوشنبه - دملگرو ملتو خبرونه

۶-۱۵
شنبه - دکرني خپرونه
یکشنبه - دروغتیا خپرونه
دو شنبه دکرني خپرونه
سه‌شنبه - بنځی اونوی ژوند
چار شنبه - دکرني خپرونه
پنجشنبه - دروغتیا خپرونه
جمعہ - دکرني خپرونه

۶-۳۰

شنبه - دکرني خپرونه
یکشنبه - دغزل موسیقی
دو شنبه دکرني خپرونه
سه شنبه - دغزل موسیقی
چار شنبه - دکرني خپرونه
پنجشنبه - مونز او زمونږ هیواد
جمعہ - دکرني خپرونه
۶-۴۵ اعلانونه
۷-۰ دپښتونستان خپرونه
۸-۰ پښتو او دری خبرونه
۸-۳۰

جدال کهنه ونو

بقیه از صفحه ۶

جستجو کند و از این جستجو هیچگاه دست خالی باز نگردد ، هیچگاه .
و ... این راه چگونه باید طی شود ؟
درپهنه هنر یا شعر: (نوآوری) را با (هرچه آوری) نباید به غلط گرفت . زیرا تنها زود پسندی های مستی آور مداوای دردهای امروز شده نمیتوانند . اگر تنها به این نکته یعنی زیبایی و جذبۀ آنی شعر توجه داشت ، این دیگر نطفه تباهیست که در زهدان شعر پرورده میشود .
شاعر تا وقتی جوان است (منظور من سن شاعر نیست) همین جذبۀ

آنی در شعرش بیشتر سنگینی میکند شاید این سنگینی زیبا باشد، منکر زیبایی که نمیتوان بود ، ولی وقتی شاعر در خود رشد کرد ، آنوقت شعر برایش مانند زندگی ، موضوع جدی ، خیلی جدی پیدا میکند و آن وقت شعر شاعر از چار چوب (من) خارج میشود و با (من‌ها) می‌آمیزد، پس ژرف بینی و زنده ساختن واحدهای اصلی زندگی ، رسالت شعرو شاعر امروز است، تاره توشه شان عطش - سیرابی ناپذیر نسل امروز را ارضاء کند .

شنبه - دموسیقی خاصه خپرونه
یکشنبه - نوی گلونه
دوشنبه - موسیقی
سه شنبه - کلاسیک موسیقی
چارشنبه - نوی گلونه - دخیال گلونه
پښتو سنډری اونځی
پنجشنبه - دهفتی د ا ختصاصی
پروگرامونو څخه منتخبی پارچی
جمعہ - داماتور خپرونه
۸-۴۵

شنبه - دموسیقی خاصه خپرونه
یکشنبه - دگلو کاروان - ادب و زمی
دوشنبه - اقتصادی خپرونه
سه شنبه - کلاسیک موسیقی
چارشنبه - موسیقی
پنجشنبه - سرود هستی
جمعہ - داماتور آوازونه

لباسهایم را پو شیدم ، بهتر یں
لباسهایی را که داشتم ، وقتی پیش
روی آئینه زرد رنگ ورو رفته خانه
ما قرار گرفتم ، باورم نمیشد که
خودم باشم چون خیلی زیاده بودم ،
آنقدر که مادرم نیز تعجب کرد :
تویی لایلا ! آه فکر نمیکردم روزی
اینطور دختر زیبایی داشته باشم .
از خانه بیرون شدم ، شتابزده
وهراسناک کوچه هارا زیر پا گذاشتم
و هنگامی که پیش روی خانه جلال
رسیدم ، قلبم جور دیگری میزد ، فکر
کردم میخواهد سینه ام را ترک کند
و پیش از من خودش را بجلال برساند .
پیش رفتم انگشتم را روی تکه زنگ
در گذاشتم و چند بار بشدت فشردم .
چندین بار صدای انعکاس زنگ
را که به آواز گنجشک ها می آمیخت ،
شنیدم ، اما هرگز خبری نبود ناامید
و دلشکسته باز گشتم در حالیکه فکر
میکردم ممکن است حادثه بلی برای
جلال من اتفاق افتاده باشد ، چون
هیچکس بخانه آنها نبود ، حتی
صدایی هم شنیده نمیشد ، هنوز چند
قدم بیشتر بر نداشته بودم که صدای
پیر مرد خد متگار شان بلند شد که
می پرسید :

- باکی کار داشتین ؟

پښتون ډغ

دامتياز خاوند: راديو افغانستان

مسئول مدير: محمد ناصر طهوري

د ليكوالو كمېته :

محمد گلاب ننگرهاری ، عبدالله

غمخور ، پروين علی او عبدالله نظمی

قيمت يك شماره :

در مرکز - دو افغاني

درواليات - دو افغاني و ۵۰ پول

زیر آندر حث ...

بقیه از صفحه ۲۱

رویم را گستاندم و ذوق زده
پر سیدم :

- بابہ کریم ! از جلال خبری
شد ؟

پیر مرد خنده مذبحانه کرد و در
حالی که یقظار دندان های زرد و کرم
خورده اش منظره مهیبی را جلوه میداد ،
جواب داد :

- چرا ، اما دیروز تمام شان برای
عروسی جلال از اینجا رفتند ...

چشمهایم یکباره تاریک شدند ،
گیج شدم سرم را روی چو کات
دروازه تکیه دادم ، وبالحنی که در آن
شکست بزرگی دیده می شد ، سوال
کردم - عروسی جلال ؟ مگر جلال با
کسی عروسی می کند ؟

بی آنکه شکست مرا از صدای من
درک کند ، جواب داد :

- بلی عروسی میکنند ، مگر شما
خبر ندارید ... جلال در همین سفر
خود با دختر خاله اش نا مزد شده
است ، ممکن است تا یکماه دیگر
بر نگردند ، چون میگفتند که ماه
عسل خود را بخارج میروند ، وقت
ما که اینطور چیز هاباب نبود ...

حرفش را بریدم :

- اوهیچی از من نپرسید؟ هیچی
از من برای تو نگفت ؟ پیر مرد سرش
را چند بار بهردو طرف شانها هایش
تکان داد و گفت :

- نه ، فقط کاغذی را داده است
تا برای شما برسانم ، ممکن است
شما را هم به عروسی خود خبر کرده
است ، بگیرین ، بخوانین ..
کاغذ مچاله شده اش را باز کردم
و اینطور خواندم :

لایلا محترم !

میدانم از اینکه نتوانستم بقول خود

وفا کنم ، مرا می بخشی ، بخدا تو
راست میگفتی ، حلایی که بین من و تو
بود ، هیچکس نمیتوانست پرش
بسازد ، حتی عشق ...

مادرم همیشه میگفت لیلادر محیط
فامیلی قابل ترحمی بزرگ شده است
پس او نمیتواند ترا درک کند و از آن
گذشته ، مادرش بارها بخانه ما
آشپزی کرده ، خانه های مانرا جارو
زده ، تو چطور راضی میشوی دخترش
را بگیري ، درست حرفهای که خودت
میزدی .

من امروز دختر دلخواهم را پیدا
کرده ام و امید وارم توهم بشادی ما
خوشحال گردی ...

«جلال»

وقتی نامه را پایان رساندم او را
دیدم که می گردید ، می گردید و فریاد
میزند :

- می فهمم ، می فهمم لایلا ، مانا پاییز
باهم عروسی میکنیم ، تواز خود منی ،
از خود من ...

اما نه این رؤیا بود ، رؤیای
تا بستان و هنگامیکه فهمیدم که
این رؤیای کشنده آنروز هاست ، چیغ
زدم .

- جلال تو نگفتی ما تا پاییز با هم
عروسی میکنیم ؟ آخر حالا که پاییز
است

* * *

یکسال میگذرد ، یکسال تمام من
این روزها را که نمیدانم به چه فصلی
ارتباط دارد ، چون برای من زمان از
مفهوم افتاده است ، سرم رابه تنه
آندرخت چنار بزرگ تیکه میدهم و با
خود فکر میکنم : آیا راست است که
عشق اوج وسقوط زندگی را نمی
شناسد ؟

(پایان)



نمکدزدی

تهیه و ترتیب از: ر.ر نمکدزد

پاسخ به يك نامه

بیگله (م.ن) از لیسه عایشه درانی!

۱- از حسن نظر تان در مورد پنبتون بزغ تشکر .

۲ - اگر راستش را بپر سید، اصلا خود «طیب العشاق» ما از مدتی است به درد «گرده» گرفتار شده و طفلك تا حال، دوسه بار تن به عمل جراحی داده ،اما هنوز هم از درد گرده می نالد ...! (یقین کنید که این مو ضوع کاملا حقیقت دارد...) آری- این است عاقبت عشق و عاشقی ... صاحب دلی میگوید :

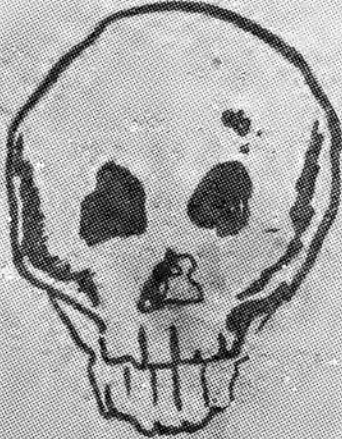
«جگر شیر نداری ، سفر عشق مکن!» اکنون خود شما قضاوت کنید که آیا طیب العشاق بیچاره با این درد جانگاهی که دارد ، چطور میتواند به درد بی درمان دیگران (که عشقش می نا مند) برسد...؟!

۳ - « ر . ر . نمك دزد» ما نیز باینکه دو سه بار از چنگ سر ما ی مر گبار فرار کرده ، این بار بکلی یخش زده واز شور و حال بازمانده است ...

۴ - ...ببتر است که فرا موشش کنید ... و اگر نمی توانید به این آسانی او را از یاد ببرید ، در مقابلش از خونسردی و بی اعتنائی کار بگیرید ، چه این یگانه راهیست که (به قول شما) آن جوانك مغرور - را متوجه تغییر نا گهانی رویه شما ساخته و او را دست و پا بسته به دام تان می اندازد ... البته خیلی هم مطمئن نباشید ...!

۵ - با کمال بی حوصلگی -

«بای بای ...»



زاره



آغلو آرا



کاسب کران فروش



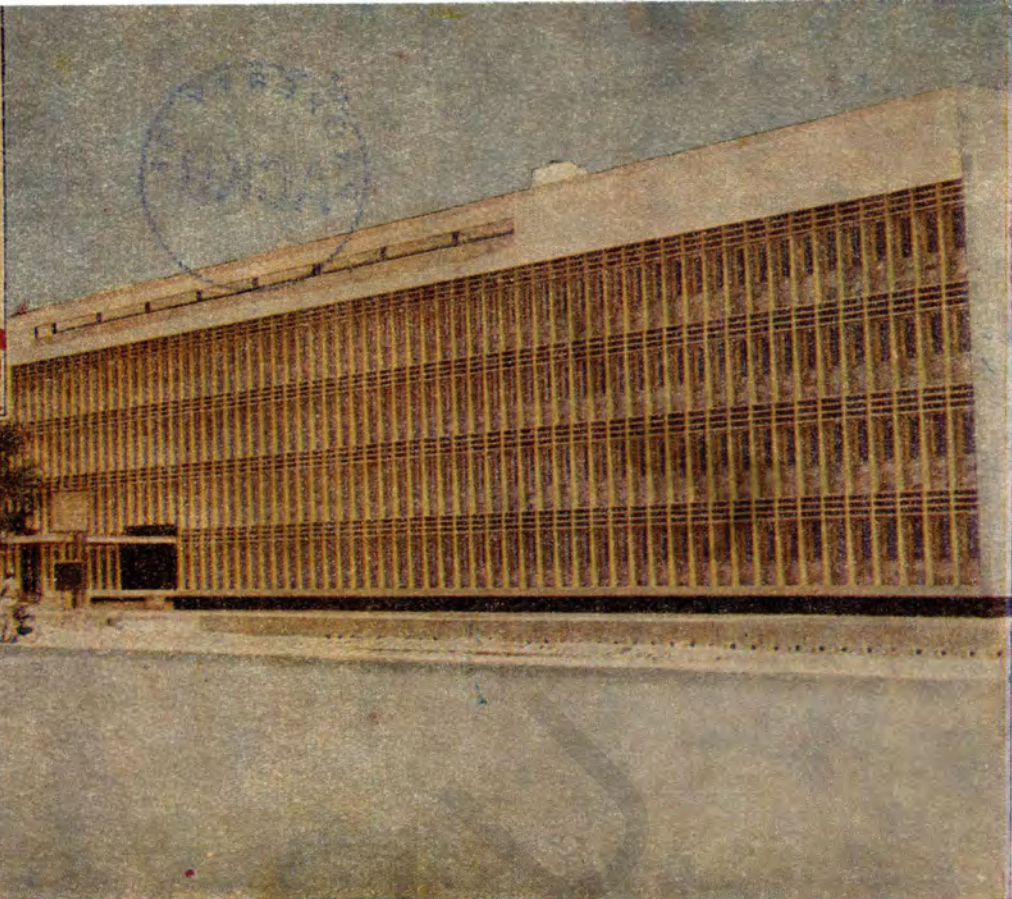
زینکولو



کما



سنگر



دستگاه ساختمانی افغانی با اعمار ساختمان های زیبا و محکم بسویه عالی، مشتریان خود را جلب و یگانه - موسسه ایست که عمارات بزرگ شمارا به وجه احسن و مشخصات زیبا آباد میکند دستگاه ساختمانی با تجارب کافی متخصصان و پرسونل آزموده، وسایل و وسایط عصری مجهز است و فابریکات ما فرمایشات شما رامی پذیرند .

فابریکه نجاری - بهترین مبل و فرنیچر دفتر و منزل شمارا با بهترین اسلوب مطابق دلخواه شما تهیه میکند .

فابریکه مواد کانگریتی - هر نوع کتاره، بلاک سقفی و پایپ سمنتی را بدسترس شما میگذارد .

دستگاه جفل شویی - انواع ریگ سورت شده را به سائزهای مختلف و قیمت مناسب در هر وقت تقدیم مینماید .